

**Valtion osakkuusyhtiöt ja  
valtio vähemmistöomistajana**

VALTIONTALOUDEN  
TARKASTUSVIRASTO



VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTON  
TARKASTUSKERTOMUS 128/2006

# Valtion osakkuusyhtiöt ja valtio vähemmistöomistajana



EDITA PRIMA OY

VALTIONTALouden TARKASTUSVIRASTO  
TARKASTUSKERTOMUS DNRO 383/54/04  
31.5.2006

Valtiontalouden tarkastusvirasto on suorittanut tarkastussuunnitelmaansa sisältyneen valtion osakkuusyhtiöitä ja valtiota vähemmistöomistajana koskeneen tarkastuksen.

Tarkastuksen perusteella tarkastusvirasto on antanut tarkastuskertomuksen, joka lähetetään kauppaja teollisuusministeriölle, valtiovarainministeriölle ja liikenne- ja viestintäministeriölle sekä tiedoksi valtiontilintarkastajille.

Tarkastuksen jälkiseurannassa tarkastusvirasto tulee selvittämään, mihin toimenpiteisiin tarkastuskertomuksessa esitettyjen huomautusten johdosta on ryhdytty.

Ylijohtaja

  
Vesa Jatkola

Ylitarkastaja

  
Vesa Koivunen

***Asiasanat:***

Omaisuus, omistajaohjaus, omistus, osakeyhtiöt, osakkeet,  
osingonjako, tuotto, valtion varallisuus, valtionyhtiöt

---

# SISÄLLYS

---

TIIVISTELMÄ .....	7
RESUMÉ .....	9
1 JOHDANTO .....	11
2 TARKASTUSASETELMA .....	12
2.1 Tarkastuksen kohde ja tavoite .....	12
2.2 Tarkastuskysymykset .....	13
2.3 Tarkastuskohteen taloudellinen merkitys.....	13
2.4 Tarkastuksen aineisto ja menetelmät .....	13
2.5 Tarkastuksen rajaukset ja tarkennukset.....	14
3 TARKASTUSHAVAINNOT .....	16
3.1 Valtionyhtiöt vs. valtion määräysvallassa olevat yhtiöt.....	16
3.2 Valtion merkittävät vähemmistöomistukset eli osakkuusyhtiöt .....	19
3.2.1 Markkinaehtoisesti toimivat yhtiöt ja valtion erityistoimintaa hoitavat yhtiöt .....	22
3.2.2 Pörssiyritykset ja ei-pörssiyritykset .....	23
3.2.3 Strategisen intressin ja sijoittajaintressin yhtiöt .....	23
3.3 Valtion muut vähemmistöosuudet .....	26
3.3.1 Puhelinyhtiöt ja niihin verrattavat .....	26
3.3.2 Asunto- ja kiinteistöyritykset .....	27
3.3.3 Muiden toimialojen yhtiöt .....	28
3.4 Vähemmistöomistusten arvo ja osinkotuotto sekä muut hyödyt .....	31
3.4.1 Pörssinoteeratut osakkuusyhtiöt .....	31
3.4.2 Valtion erityistehtävää hoitavat osakkuusyhtiöt.....	36
3.4.3 Vähemmistöosuudet asunto- ja kiinteistöosakeyrityksissä .....	36
3.5 Valtion omistajapolitiikka .....	39
3.5.1 Omistajapolitiikka ja omistajaohjaus.....	39
3.5.2 Vähemmistöomistajapolitiikka ja osakkuusyhtiön käsite .....	40
3.5.3 Hyvä hallintotapa (corporate governance) .....	41
3.5.4 Omistajastrategia .....	42

4 TARKASTUSVIRASTON KANNANOTOT .....	45
LÄHTEET.....	50
LIITE.....	52

## VALTION OSAKKUUSYHTIÖT JA VALTIO VÄHEMMISTÖOMISTAJANA

Tarkastus kohdistui valtiontalouteen kuuluvaan yhtiöomaisuuteen ja sen hoitoon siltä osin kuin valtion omistusosuus on 50 % tai sen alle eli valtio on vähemmistöomistaja. Valtiolla tarkoitetaan tässä sekä valtioneuvostoa kokonaisuutena että yksittäisiä ministeriöitä ja niiden alaisia laitoksia ja virastoja. Sen sijaan valtion yhtiöomaisuuteen ei ole luettu Kansaneläkelaitoksen, Suomen Pankin, valtion liikelaitosten eikä talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen osakeomistuksia.

Tarkastuksessa kartoitettiin valtion vähemmistöomistukset ja tarkasteltiin yhtiöiden luokittelua, yritysvarallisuuden arvoa ja tuottoa sekä valtion omistajapolitiikkaa ja omistajastrategiaa vähemmistöomistuksissa.

Valtion osakkuusyhtiöt ja muut vähemmistöosuudet ovat merkittävä osa kansallisvarallisuutta. Valtion vähemmistöosuuksien arvo pörssiyhtiöissä oli vuoden 2005 joulukuun lopussa noin 8,6 miljardia euroa. Muiden vähemmistöosuuksien yhteenlaskettu kirjanpitoarvo oli vuoden 2004 lopussa noin 160 miljoonaa euroa.

Nykyisessä valtionyhtiölaissa ei ole määritelty osakkuusyhtiötä. Tarkastusvirasto suosittelee, että valtionyhtiölakiin tai ainakin valtion omistajapolitiikkaa koskevaan valtioneuvoston periaatepäätökseen tulisi lisätä valtion osakkuusyhtiön määritelmä siten, että osakeomistus luokiteltaisiin aina merkittäväksi vähemmistöomistukseksi eli valtion osakkuusyhtiöksi, jos valtio omistaa vähintään 10 prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Tarkastus osoitti, että yhtiöomistuksesta huolehtiminen on omistajaohjauksen johtoryhmän toiminnan aloittamisen myötä terävöitynyt ja yhtenäistänyt muun muassa yhtiöiden taloudellista seurantaa ja arviointia sekä omistajaohjauksen käytäntöjä. Valtio-omistajan osakeomistuksilleen asettamien omistajastrategisten ja muiden tavoitteiden asettelussa ja tavoitteiden saavuttamisen raportoinnissa sekä mahdollisten poikkeamien analysoinnissa ja raportoinnissa on kuitenkin vielä parannettavaa.



Tarkastusvirasto katsoo, että koska valtio ei etsi pikavoittoja pörssiomistuksilleen eikä aktiivisesti käy kauppaa osakesalkkuns sisällöllä, niin pitkäjänteisen, yrityksen menestymistä edistävän omistajaohjauksen rooli on keskeinen valtion yhtiöomaisuuden arvon kasvattamiseksi ja hyvän osinkotuoton varmistamiseksi. Kun valtion osakesalkun sisältöä ei voi vapaasti vaihtaa eli myydä "huonoja" ja ostaa tilalle "hyviä" osakkeita, olemassa olevan yhtiöomaisuuden hoito on keskeisellä sijalla. Valtion omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen ensisijaisena tavoitteena mainittu yhtiöiden kehittäminen ja omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen luontuvat siten hyvin valtion osakeomistuksen ohjenuoraksi.

Tarkastuksen perusteella tarkastusvirasto suosittaa lisäksi, että valtion osakkuusyhtiöluettelo tulisi vuosittain päivittää esimerkiksi läpikäymällä valtion tilivirastojen liikekirjanpidon taseen liitteenä kahdeksan ilmoitettavat tiliviraston "hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilajiset osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit". Täten varmistetaan, että kaikki valtion osakkuusyhtiöt olisivat aina varmasti omistajaohjausyksikön tiedossa myös silloin, kun omistajaohjaus on yksittäisen viraston tehtävänä.

## STATENS INTRESSEBOLAG OCH STATEN SOM MINORITETSÄGARE

Revisionen gällde den till statsekonomin hörande bolagsförmögenheten och skötseln av den till den del statens ägarandel är 50 % eller mindre, dvs. staten är minoritetsägare. Med staten avses här både statsrådet som helhet och de enskilda ministerierna och de inrättningar och ämbetsverk som är underställda dem. Däremot har till statens bolagsförmögenhet inte räknats de aktieinnehav som ägs av Folkpensionsanstalten, Finlands Bank, de statliga affärsverken samt de statliga fonderna utanför budgeten.

Vid revisionen kartlades statens minoritetsägande och granskades bolagens klassificering, företagsförmögenhetens värde och avkastning samt stagens ägarpolitik och ägarstrategi vid minoritetsägande.

Statens intressebolag och övriga minoritetsandelar utgör en väsentlig del av nationalförmögenheten. Värdet av statens minoritetsandelar i börsbolag var i slutet av december 2005 ca 8,6 miljarder euro. Det sammanräknade bokföringsvärdet av övriga minoritetsandelar var i slutet av år 2004 ca 160 miljoner euro.

I den nuvarande lagen om statsbolag har intressebolag inte definierats. Revisionsverket rekommenderar att till lagen om statsbolag eller åtminstone i statsrådets principbeslut om statens ägarpolitik borde fogas en definition på statligt intressebolag sålunda, att aktieinnehavet alltid skulle klassificeras som ett betydande minoritetsägande dvs. som ett statligt intressebolag, ifall staten äger minst 10 procent av det röstetal som alla aktier ger upphov till.

Revisionen visade, att i och med att ledningsgruppen för ägarstyrningen har inlett sin verksamhet har omsorgen om bolagsägandet blivit fastare och har förenhetligat bl.a. uppföljningen och utvärderingen av bolagens ekonomi samt förfarandena i ägarstyrningen. Däremot finns det ännu rum för förbättringar i uppställandet av de ägarstrategiska och övriga målsättningar som staten-ägaren uppställer för sina aktieinnehav och i rapporteringen av hur målsättningarna har uppnåtts, samt i analyseringen och rapporteringen av eventuella avvikelser.

Revisionsverket anser att eftersom staten inte eftersträvar snabbvinster med sina börsinnehav och inte aktivt bedriver handel med innehåll i sin aktieportfölj, spelar en långsiktig ägarstyrning som främjar företagets framgång en viktig roll för att öka värdet av statens bolagsförmögenhet och säkra en god dividendavkastning. När innehåll i statens aktieportfölj inte fritt kan bytas, dvs. ”dåliga” aktier säljas och ”goda” aktier köpas i stället, har skötseln av den existerande bolagsförmögenheten en central ställning. Vad som nämnts som primär målsättning för statens ägarpolitik och ägarstyrning, att utveckla bolagen och stöda en långsiktig tillväxt av ägarvärdet, lämpar sig därigenom väl som rättesnöre för statens aktieäggande.

På basis av revisionen rekommenderar revisionsverket dessutom, att förteckningen över statens intressebolag årligen borde uppdateras t.ex. med en genomgång av den ”redogörelse för de aktier och andelar av olika slag samt andra värdepapper som kan jämföras med aktier som är i ämbetsverkets eller inrättningens besittning” som skall uppges i bilaga åtta till balansräkningen i de statliga räkenskapsverkens affärsbokföring. På så sätt tryggas att alla statliga intressebolag säkert är kända också hos ägarstyrningsenheten också i de fall där ägarstyrningen är en uppgift för ett enskilt ämbetsverk.

---

# 1 JOHDANTO

---

Viime vuosikymmenen alusta lähtien valtio on yksityistänyt useita valtionyhtiöitä joko myymällä koko osakeomistuksensa tai jäämällä edelleen vähemmistöomistajaksi yhtiöön. Valtionyhtiöt ja valtion osakkuusyhtiöt ovat olleet osallisena useissa rakennejärjestelyissä ja valtion omistusosuudet ja myös omistuksen kohteet ovat muuttuneet.

Vaikka yritysten omistamista ei yleensä katsota keskeiseksi valtion tehtäväksi, on valtion yritysomaisuus merkittävä osa kansallisvarallisuutta. Valtio pyrkii tämän omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaistulokseen.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla on suora tarkastusoikeus valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin<sup>1</sup>, muttei valtion osakkuusyhtiöihin eikä muihin vähemmistöosuuksiin. Valtion osakkuusyhtiöt ja muut vähemmistöomistukset ovat kuitenkin osa valtion yritysomaisuutta ja valtion omistajapolitiikkaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös on tarkoitettu ohjaamaan valtion omistajaohjausta ja siihen liittyvää päätöksentekoa myös valtion osakkuusyhtiöissä.

Tarkastusta ei ole suunnattu yksittäisten yhtiöiden toimintaan, vaan se on kohdistettu valtiontalouteen kuuluvaan yhtiöomaisuuteen ja sen hoitoon valtion ollessa yhtiöissä vähemmistöomistajana.

---

<sup>1</sup> Valtionyhtiöiden, valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden määritelmistä kts. tarkemmin luvut 3.1 ja 3.2.

---

## 2 TARKASTUSASETELMA

---

### 2.1 TARKASTUKSEN KOHDE JA TAVOITE

Tämä tarkastus kohdistuu valtiontalouteen kuuluvaan yhtiöomaisuuteen ja sen hoitoon siltä osin kuin valtion omistusosuus on 50 % tai sen alle eli valtio on vähemmistöomistaja. Tarkastuksen tavoitteena on kartoittaa valtion osakkuusyhtiöt ja muut vähemmistöomistukset osakeyhtiöissä ja osuudet osuuskunnissa sekä saada käsitys osakeyhtiöiden omistajaohjauksesta. Tarkastuksessa kartoitetaan kaikki ne osakkeet ja osuudet, jotka on kirjattu tilivirastojen valtion liikekirjanpidon tiliryhmän käyttöomaisuusarvopaperit tileille<sup>2</sup>:

- 1300 Kiinteistöosakkeet
- 1301 Muut osakkeet
- 1302 Osuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa
- 1303 Muut osuudet.

Kaikki edellä mainituille tileille kirjatut osakkeet ja osuudet ja näiden hallintaorganisaatiot (tilivirastot) on lueteltu tämän tarkastuskertomuksen liitteessä 1.

Tässä tarkastuksessa valtion vähemmistöosakeomistuksiin luetetaan ne yhtiöt, joissa valtiolla on enintään 50 prosenttia kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Valtiolla tarkoitetaan sekä valtioneuvostoa kokonaisuutena että yksittäisiä ministeriöitä ja niiden alaisia laitoksia ja virastoja. Valtion yhtiöomistukseen ei tässä lasketa Kansaneläkelaitoksen, Suomen Pankin eikä valtion liikelaitosten yhtiöomistuksia. Mukana eivät myöskään ole talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen osakeomistukset.

Tarkastuksen kohteena ovat valtioneuvoston ja sen alaisten ministeriöiden ja virastojen sekä laitosten hallinnassa olevat osakkeet ja niihin osakkeisiin liittyvä osakasvalta.

---

<sup>2</sup> Vuoden 2004 tilikartan mukaiset tilinumerot.

## 2.2 TARKASTUSKYSYMYKSET

Tarkastuksessa haetaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Mitkä ovat valtion osakkuusyhtiöt ja muut vähemmistöosuudet ja miten niitä voidaan luokitella?
2. Mikä on tämän yritysvarallisuuden arvo ja tuotto sekä hyödyt?
3. Millainen on valtion omistajapolitiikka ja omistajastrategia valtion vähemmistöomistuksissa?

## 2.3 TARKASTUSKOHTEN TALOUDELLINEN MERKITYS

Valtion osakkuusyhtiöt ja muut vähemmistöosuudet ovat merkittävä osa kansallisvarallisuutta. Valtion vähemmistöosuuksien arvo pörssi-yhtiöissä oli vuoden 2005 joulukuun lopussa noin 8,6 miljardia euroa<sup>3</sup>. Muiden vähemmistöosuuksien<sup>4</sup> yhteenlaskettu kirjanpitoarvo oli vuoden 2004 lopussa noin 160 miljoonaa euroa.

## 2.4 TARKASTUKSEN AINEISTO JA MENETELMÄT

Omistajaohjaukseen liittyvän kirjallisuuden, lainsäädännön ja sen valmisteluasiakirjojen lisäksi kirjallisena aineistona ovat olleet valtioneuvoston omistajapolitiikkaa koskevat periaatepäätökset sekä valtioneuvoston ja kauppa- ja teollisuusministeriön omistajaohjaukseen liittyvät päätökset, suositukset ja ohjeet.

Peruslista valtion osakkuusyhtiöistä ja muista vähemmistöosakeista ja osuuksista on kerätty valtion tilivirastojen vuoden 2004 tilinpäätökseen kuuluvasta taseen liitteestä 8: "Tiliviraston hallinnas-

---

<sup>3</sup> Kaikkien valtion omistamien pörssiosakkeiden (enemmistö- ja vähemmistöomistukset) yhteenlaskettu markkina-arvo oli tuolloin noin 19,4 miljardia euroa.

<sup>4</sup> Mukaan lukien omistukset osakeyhtiöissä, osuuskunnissa, yhdistyksissä ja säätiöissä, jotka on kirjattu liikekirjanpidon tileille 1300, 1301 ja 1303. Mukana eivät ole omistukset kansainvälisissä rahoituslaitoksissa.

sa olevat eri yhtiöiden erilaiset osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit".

Tarkastuksen kuluessa käytiin teemahaastatteluja ja keskusteluja ministeriöiden omistajaohjauksesta vastaavien virkamiesten kanssa.

Tarkastuksen on tehnyt ylitarkastaja Vesa Koivunen.

Tarkastuskertomusluonnoksesta pyydettiin palautetta liikenne- ja viestintäministeriöltä, kauppaja- ja teollisuusministeriöltä sekä valtiovarainministeriöltä. Se saatiin kahdelta viimeksi mainitulta. Palautteet on otettu huomioon tarkastuskertomusta laadittaessa.

## 2.5 TARKASTUKSEN RAJAUKSET JA TARKENNUKSET

Suomessa on kolme yhtiömuotoa: avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö ja osakeyhtiö. Näistä kaksi ensin mainittua ovat ns. henkilöyhtiöitä. Kaikki ovat yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä<sup>5</sup>. Osakeyhtiöt jaetaan muiden EU-maiden tapaan yksityisiin (oy) ja julkisiin osakeyhtiöihin (oyj).

Yksityisoikeudellisia yhteisöjä ovat yhtiö, osuuskunta ja yhdistys. Osuuskunta on taloudellinen yhdistys. Yhdistys on tyypillisesti useiden henkilöiden muodostama, yhteisten tarkoituksien toteuttamista tavoitteleva yhteisö. Säätiö on määrättyyn tarkoitukseen sijoitettu omaisuusmassa, jolla on oma hallintonsa. Sillä ei ole omistajia tai jäseniä, vaan ainoastaan tarkoitus, jonka toteuttamiseen se pyrkii.

Tämä tarkastus kohdistuu varsinaisesti vain valtion osakeyhtiöomistuksiin (vähemmistöosuus), mutta kartoittaa samalla kaikki valtion liikekirjanpidon tiliryhmän "käyttöomaisuusarvopaperit" tileille kirjatun omaisuuden riippumatta siitä, mikä yksityisoikeudellinen yhteisö tai omaisuusmassa on kysymyksessä.

Osakeyhtiömuotoisista omistuksista vähemmistöomistukset asunto-osakeyhtiöissä ja kiinteistöosakeyhtiöissä jäävät tarkastuksen ulkopuolelle. Omistajapolitiikasta tarkastuksen kohteena on ns.

---

<sup>5</sup> Oikeussubjektit jaetaan oikeushenkilöihin ja luonnollisiin henkilöihin eli ihmisiin. Oikeushenkilöillä on oma jäsenistään tai omistajistaan erillinen omaisuus, ja ne voivat tehdä omista nimistään sopimuksia. Oikeushenkilöt jaetaan yhteisöihin, jotka perustuvat jäsenyyteen ja omistukseen, sekä säätiöihin, jotka perustuvat omistuksen hallintoon.

staattinen puoli eli omistuksesta huolehtiminen, omistajaohjaus. Omistajapolitiikan ns. dynaaminen puoli eli omistusjärjestelyistä päättäminen ja omistusmuutoksien toteuttaminen ei ole tämän tarkastuksen kohteena. Omistajaohjauksen välineistä tarkastuksen kohteena on vähemmistöomistusten omistajastrategia. Corporate governanceen (hyvään hallintotapaan) liittyvät kysymykset rajataan pääsääntöisesti tämän tarkastuksen ulkopuolelle.



---

## 3 TARKASTUSHAVAINNOT

---

### 3.1 VALTIONYHTIÖT VS. VALTION MÄÄRÄYSVALLASSA OLEVAT YHTIÖT

Valtion osakasvallan käytöstä eräissä taloudellisista toimintaa harjoittavissa yhtiöissä annetussa laissa (740/1991, jäljempänä valtionyhtiölaki) valtionyhtiöllä tarkoitetaan osakeyhtiötä, jossa valtiolla on välittömään osakeomistukseensa perustuva määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan osakeomistusosuutta, joka tuottaa yli puolet yhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä.

Valtion omistusosuuksiin ei lain mukaan lueta Kansaneläkelaitoksen eikä Suomen Pankin omistamia osakkeita. Niiden ei katsota olevan valtion välitöntä osakeomistusta. Valtionyhtiölakia ei myöskään sovelleta liikelaitosten hallinnassa oleviin osakkeisiin, vaikka ne ovat valtion omaisuutta.

Valtioyhtiölakia ei sovelleta osakasvallan käyttöön asunto-osakeyhtiöissä eikä yhtiöissä, joiden pääasiallisena tarkoituksena on kiinteän omaisuuden omistus tai hallinta (muun muassa kiinteistö-osakeyhtiöt). Nämä yhtiöt kuuluvat valtionyhtiökäsitteen piiriin, mutta valtionyhtiölakia ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi soveltaa tämällyyppisiin yhtiöihin. Kun kuitenkin kiinteistö-osakeyhtiöksi luonnehdittava yhtiö saattaa tosiasiallisesti harjoittaa muutakin liiketoimintaa tai toimia esimerkiksi holding-yhtiönä konsernin emona, valtioneuvosto voi valtionyhtiölain mukaan yksittäistapauksissa määrätä, että kiinteistöosakeyhtiöön on sovellettava valtionyhtiölakia.

Valtionyhtiölakia sovelletaan valtion osakasvallan käyttöön taloudellista toimintaa harjoittavissa valtionyhtiöissä. Lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 300/1990) mukaan ilmaus periaatteessa rajaa lain soveltamisalan ulkopuolelle vain sellaiset aatteellista toimintaa harjoittaviksi luonnehdittavat yhtiöt, joiden perustamiselle osakeyhtiölaki ei aseta esteitä. Yhtään valtionyhtiötä ei tällä hetkellä ole rajattu valtionyhtiölain soveltamisen ulkopuolelle, niin että olisi vedottu vain edellä mainittuun aatteellisen toiminnan perusteseen.

Valtion vuoden 2005 talousarvioesityksessä olivat uutuutena ns. yliopistoyhtiöt (HE 152/2004). Yliopistojen tutkimustulosten kaupallisen hyödyntämisen tehostamiseksi yliopistojen yksin tai yhdessä muiden kanssa perustamat osakeyhtiöt (yliopistoyhtiöt) voivat toimia yliopiston tutkimus- ja taiteellisen toiminnan tulosten kaupallisina hyödyntäjinä ja hyödyntämisestä saatavat tulot voidaan ohjata välittömästi yliopistojen käyttöön. Yliopistoyhtiöiden perustamiseen käytettäviä toimintamenomäärärahoja saa käyttää 1. päivästä elokuuta 2005 lähtien yhteensä enintään 270 000 euroa yliopistoyhtiöiden perustamiseen ja yliopistoyhtiöille voidaan luovuttaa apporttiomaisuutena valtiolle kuuluvia immateriaalioikeuksia yhteensä enintään 25 000 euron arvosta. Vuoden 2006 talousarviossa yhtiöiden perustamiseen varattiin yhteensä enintään 580 000 euroa ja luovutettavan apporttiomaisuuden yhteenlasketuksi enimmäismääräksi tuli 1,5 miljoonaa euroa. Opetusministeriö lähetti 20.6.2005 ohjekirjeen yliopistoille toimintamenojen käyttämisestä osakeyhtiöiden perustamiseen ja osakkeiden merkitsemiseen.<sup>6</sup>

Liikelaitoksien hallitsemien osakkeiden tapaan valtiolle kuuluvien osakkeiden hallinnointi uskotaan asianomaiselle yliopistolle, joka käyttää osakasoikeuksia. Yliopistojen hallinnassa oleviin osakkeisiin sovelletaan valtionyhtiölakia. Yliopistoilla on oikeus hyväksyä yliopistoyhtiöiden osakkeiden luovutus tai muu vastaava osakejärjestely. Valtionyhtiölain mukaista toimivaltaa käyttäessään yliopistoja koskevat kuitenkin samat rajoitukset kuin valtioneuvostoa. Eduskunnan suostumus tarvitaan, mikäli osakejärjestelyt aiheuttaisivat valtion määräenemmistövallan, määräysvallan tai, muussa kuin valtionyhtiössä, määrävähemmistön menetyksen.

Yliopistojen tehtäviin kuuluu huolehtia valtion yleisen omistajapolitiikan toteuttamisesta yliopistoyhtiöissä. Opetusministeriön tehtävänä on ohjata, seurata ja valvoa sitä, miten yliopistot hoitavat niille uskottujen yliopistoyhtiöiden osakkeiden hallinnointia.

Yliopistoilla on muiden tilivirastojen tapaan ollut jo aikaisemmin hallinnassaan ”tavallisia” osakeomistuksia. Omistajaohjauksen näkökulmasta HE 152/2004 mukaisesti perustetut ja perustettavat yliopistoyhtiöt tulevat olemaan uudentyypisiä valtionyhtiöitä ja valtion osakkuusyhtiöitä. Merkittävänä erona muihin valtionyhtiöihin ja osakkuusyhtiöihin on mahdollisuus käyttää osakkeiden hallin-

---

<sup>6</sup> Opetusministeriön kirje toimintamenojen käyttämisestä osakeyhtiöiden perustamiseen ja osakkeiden merkitsemiseen 20.6.2005, dnro 14/504/2005.

noinnista ja myynnistä saatavat tulot suoraan asianomaisen yliopiston tuloina, kuitenkin enintään viiteen miljoonaan euroon saakka.

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastusoikeus valtion yhtiöomistuksiin ei ole välittömästi yhteydessä valtionyhtiölakiin. Tarkastusviraston toimivalta on määritelty valtion määräysvallan perusteella (Laki valtiontalouden tarkastusvirastosta (676/2000), 2 ja 19 §). Valtion määräysvallassa oleva yhtiö on laajempi käsite kuin valtionyhtiölain mukainen valtionyhtiö. Valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin luetaan valtionyhtiölain mukaisten valtionyhtiöiden lisäksi muun muassa konserniin kuuluvat tytäryhtiöt ja liikelaitosten osakeomistukset (tytäryhtiöt) ja yhtiöt joissa määräysvalta on valtion määräysvallassa olevilla osakeyhtiöillä tai tällaisilla yhtiöillä yhdessä valtion kanssa. Kummassakaan laissa ei valtio-omistukseen lueta Suomen Pankin eikä Kansaneläkelaitoksen osakeomistuksia<sup>7</sup>. Tarkastusvirastolla on suora tarkastusoikeus valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin, muttei valtion osakkuusyhtiöihin eikä muihin vähemmistöosuusyhtiöihin.

Valtion määräysvallassa olevalla yhtiöllä tarkoitetaan tarkastusvirastoa koskevassa laissa osakeyhtiötä, jossa valtiolla on:

1. enemmän kuin puolet kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, ja ääntenenemmistö perustuu omistukseen, yhtiöjärjestykseen taikka muuhun sopimukseen; taikka
2. oikeus nimittää enemmistö osakeyhtiön hallituksen tai hallituneuvoston jäsenistä, ja nimitysoikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 1 kohdassa tarkoitettu ääntenenemmistö.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua valtion ääniosuutta laskettaessa ei oteta huomioon Suomen Pankin tai Kansaneläkelaitoksen omistamia osakkeita eikä lakiin tai yhtiöjärjestykseen sisältyvää äänestysrajoitusta. Osakeyhtiön kokonaisäänimäärää laskettaessa ei oteta huomioon niitä ääniä, jotka liittyvät osakeyhtiölle tai sen tytäryhteisölle taikka osakeyhtiön tai sen tytäryhteisön määräysvallassa tässä pykälässä säädetyllä tavalla olevalle kotimaiselle tai ulkomaiselle säätiölle kuuluviin osakkeisiin.

Valtiontalouden tarkastusvirasto koskevan lain säännöksiä valtion määräysvallassa olevasta yhtiöstä sovelletaan myös:

---

<sup>7</sup> *Osakasvaltaa ei käytä valtioneuvosto tai sen alainen hallinto, vaan Suomen Pankki tai Kansaneläkelaitos.*

1. valtion määräysvallassa olevan osakeyhtiön osakeyhtiölain (734/1978) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun tytäryhteisöön; ja
2. sellaiseen osakeyhtiöön, jossa edellä tarkoitettu määräysvalta on valtion määräysvallassa olevilla osakeyhtiöillä tai tällaisilla yhtiöillä yhdessä valtion kanssa.

### 3.2 VALTION MERKITTÄVÄT VÄHEMMISTÖOMISTUKSET ELI OSAKKUUSYHTIÖT

Valtion merkittävänä vähemmistöomistuksena eli osakkuusyhtiönä pidetään yleensä 10 - 50 % äänivaltaosuutta osakeyhtiöstä.

Valtionyhtiölaissa eli laissa valtion osakasvallan käytöstä eräissä taloudellista toimintaa harjoittavissa osakeyhtiöissä ei ole mainittu eikä määritelty termiä valtion osakkuusyhtiö. Lakia koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on kuitenkin todettu, että:

1§ .....Valtiolla on myös useissa yksityisissä yhtiöissä huomattava vähemmistöosakkaan asema. Kun ehdotetun lain antamisella pyritään yhtenäistämään osakeomistuksen hallinnointimenettelyjä, voidaan pitää perusteltuna, että valtionyhtiöiden hallinnointiin soveltuvia periaatteita noudatettaisiin soveltuvin osin myös muiden valtion huomattavien osakeomistuksen hallinnointiin, asettamatta kuitenkaan tiukasti määrättyä rajaa tälle. Merkittävänä vähemmistöomistusta olisi pidettävä ainakin silloin, kun valtio omistaa yhtiön osakekannasta määrävähemmistön (1/3) hallintaan tuottavan osuuden. Vähempääkin osuutta voidaan pitää merkittävänä, yhtiön toimialasta ja toiminnan luonteesta riippuen. Tällaisena ei kuitenkaan voitane pitää osakeyhtiöoikeudellisten vähemmistösuojasäännösten (1/10) alittavaa osuutta.<sup>8</sup>

2§ .....Määrävähemmistö on momentissa määritelty käänteiseksi määräenemmistön hallinnan tuottavalle osuudelle eli voimassa olevan osakeyhtiölain mukaisesti yhdeksi kolmannekseksi osakkeista tai äänistä.

---

<sup>8</sup> *Lainatussa tekstissä suluisissa olevat selitykset on lisätty tässä tarkastuskertomuksessa.*

Jos valtiolla on vähintään 1/3 osuus osakkeista tai äänistä, luetaan yhtiö hallituksen esityksen perustelujen mukaan aina merkittäväksi vähemmistöosuudeksi. Kymmenen prosentin rajan ylitys ei automaattisesti merkitse, että yhtiö luettaisiin merkittäviin vähemmistöomistuksiin (merkittäviin osakkuusyhtiöihin), mutta kymmenen prosentin alle jääminen merkitsee periaatteessa, ettei yhtiötä lueta merkittäviin vähemmistöomistuksiin.

Kauppa- ja teollisuusministeriön vuosittain julkaisemassa Valtion yhtiöomistus -kirjassa on lain perustelujen kanssa yhtenevästi valtion osakkuusyhtiöinä yleensä ilmoitettu vain niin sanotut merkittävät osakkuusyhtiöt, joissa valtion omistusosuus on vähintään 10 prosenttia. Kuitenkaan siinä ei ole ilmoitettu aivan kaikkia yhtiöitä, joissa valtion omistusosuus ylittää osakeyhtiölain mukaiseen määrävähemmistöosuuteen (33,3%). Tällaisia ovat ainakin Anuukar Holding Oy, Artikum-Palvelu Oy, Art and Design City Helsinki Oy, Confennia Oy, Helsingin Tiedepuisto Oy ja Kymen ympäristölaboratorio Oy. Tässä tarkastuksessa nämä yhtiöt on laskettu valtion osakkuusyhtiöihin.

Toisaalta esimerkiksi Valtion yhtiöomistus 2002 -kirjassa on merkittävänä osakkuusyhtiönä ilmoitettu myös tuolloinen valtion 4,7 prosentin omistusosuus Kone Oyj:stä sekä vuoden 2004 kirjassa valtion 1,3 prosentin omistusosuus OMX Abp:stä.<sup>9</sup>

Valtioneuvoston tiedonannossa eduskunnalle valtion omistajapolitiikasta ja Sonera Oyj:stä 3.9.2002 on todettu, että "jos valtion omistus ja äänivalta ovat alle 10 prosenttia, omistusta ei pidetä sellaisena, että yhtiötä kutsuttaisiin valtion osakkuusyhtiöksi."

Valtion vähemmistöosakeomistuksien kahtiajako:

- merkittäviin vähemmistöomistuksiin eli osakkuusyhtiöihin ja
- muihin vähemmistöomistuksiin

on tärkeä valtion osakasvallan käytön ja muun muassa osakkeiden hankintaan ja luovutukseen liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien kannalta. Lisäksi kahtiajako on keskeinen osakkeiden omistamiseen liittyvän omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen kannalta.

Valtionyhtiölakia sovelletaan valtion osakasvallan käyttöön taloudellista toimintaa harjoittavissa valtionyhtiöissä. Valtion osak-

---

<sup>9</sup> *Pörssi- ja arvopaperikeskus.*

kuusyhtiöihin eli merkittäviin vähemmistöosuuksiin lakia sovelletaan osittain. Valtion omistaessa merkittäväksi katsottavan vähemmistöosuuden osakeyhtiössä noudatetaan osuuden muodostavien osakkeiden hallinnoinnissa soveltuvin osin valtionyhtiölain 4, 5 ja 7 §:ää, jotka käsittelevät lähinnä osakkeiden luovutuksia ja merkintöjä.

Valtionyhtiölaki ei koske sellaisia vähemmistöomistuksia, joissa valtion omistusosuus on alle kymmenen prosenttia. Nämäkin omistukset ovat silti osa valtion yhtiöomaisuutta ja valtion irtainta omaisuutta, jolloin osakkeiden luovutusta ja hankkimista koskevat talousarviolain säännökset.

Valtion omistajapolitiikkaa koskevassa valtioneuvoston periaatepäätöksessä (19.2.2004) todetaan, että se on "tarkoitettu ohjaamaan valtion omistajaohjausta ja siihen liittyvää päätöksentekoa kaikissa valtionyhtiöissä ja osakkuusyhtiöissä". Periaatepäätöstä ei ole siten tarkoitettu sovellettavaksi niihin vähemmistöosuuksiin, joita ei lueta merkittäviksi vähemmistöomistuksiksi eli osakkuusyhtiöiksi.

Kauppa- ja teollisuusministeriössä valmistellussa lakiehdotusluonnoksessa<sup>10</sup> uudeksi valtionyhtiölaiksi oli selkeästi määritelty valtion osakkuusyhtiö (valtion äänivalta 10 - 50 %) ja varattu mahdollisuus määrätä myös alle kymmenen prosentin yhtiöomistus valtion osakkuusyhtiöksi: "Valtion osakkuusyhtiöllä tarkoitetaan osakeyhtiötä, jonka kaikkien osakkeiden äänivallasta valtiolla on vähintään kymmenen prosenttia ja enintään viisikymmentä prosenttia. Valtion osakkuusyhtiöksi voidaan tätä lakia sovellettaessa määrätä asetuksella myös yhtiö, jossa valtion osuus äänivallasta on alle kymmenen prosenttia. Edellytyksenä on, että valtion osakeomistusta yhtiössä pidetään merkittävänä joko taloudellisten tai omistajaohjaukseen liittyvien seikkojen nojalla."

Kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisussa "Valtionyhtiöt 2004" on valtion kaikista vähemmistöomistuksista (merkittäviksi) valtion osakkuusyhtiöksi eli merkittäviksi vähemmistöomistuksiksi luokiteltu 19 yhtiötä, joissa valtiolla pääsääntöisesti<sup>11</sup> on vähintään kymmenen prosentin äänivaltaosuus. Tässä tarkastuksessa valtion osakkuusyhtiöihin on laskettu myös kolme valtion erityistehtävää

---

<sup>10</sup> *Lakiesitys oli suunniteltu annettavaksi eduskunnalle syysistuntokaudella 2005, mutta sen antamisesta on sittemmin luovuttu.*

<sup>11</sup> *Ainoastaan kahdessa yhtiössä valtion omistusosuus oli alle 10 %. Arek Oy:ssä 9,0 % ja OMX Abp:ssä 1,3 %.*

hoitavaa osakkuusyhtiötä, jotka on mainittu omistajaohjaustyöryhmän raportissa (18.12.2003) ja jotka kaikki ovat opetusministeriön hallinnassa. Ne ovat Hevosopisto Oy (25,0 %), Suomen Ilmailuopisto Oy (49,5 %) ja Suomenlinnan Liikenne Oy (50,0 %).

### **3.2.1 Markkinaehtoisesti toimivat yhtiöt ja valtion erityistoimintaa hoitavat yhtiöt**

Valtion omistajapolitiikkaa koskevassa valtioneuvoston periaatepäätöksessä (19.2.2004) on osakkuusyhtiöiden<sup>12</sup> osalta tehty jako

- markkinaehtoisesti toimiviin yhtiöihin ja
- valtion erityistehtävää hoitaviin yhtiöihin.

Jako perustuu omistajaohjauksen keskittämistä valmistelleen työryhmän raportissa vuonna 2003 esitettyyn yhtiöluokitteluun, jota on tässä tarkastuksessa hyödynnetty osakkuusyhtiöiden ja vähemmistöomistusten luokittelussa. Tarkastuksessa on kuitenkin käytetty myös muita kriteereitä yhtiöitä ryhmiteltäessä ja luokiteltaessa, jotta saataisiin kattava kuva valtion yhtiöomaisuudesta.

Markkinaehtoisesti toimivat yhtiöt toimivat aina kannattavuutta ja kilpailukykyä koskevin tavoittein.

Valtion erityistehtävää hoitavissa yhtiöissä valtiolla on omistajana ensisijaisia yhteiskunnallisia tavoitteita, vaikka yleistavoitteena on samalla kannattava toiminta. Yhtiöille asetettujen yhteiskunnallisten tavoitteiden takia valtion erityistehtävää hoitavat yhtiöt ovat yleensä valtion yksinomistuksessa tai ainakin määräysvallassa. Omistajaohjaustyöryhmän raportissa (18.12.2003) on kuitenkin käsitelty kolmea valtion erityistehtävää hoitavaa osakkuusyhtiötä Suomen Hevosopisto Oy:tä, Suomen Ilmailuopisto Oy:tä ja Suomenlinnan Liikenne Oy:tä, jotka kaikki ovat yhtiöjärjestyksissään määritellyt voittoa tavoittelemattomiksi yhtiöiksi.

Hallitus on päättänyt keskittää markkinaehtoisesti toimivien valtionyhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden omistajaohjauksen valtioneuvoston kansliaan sijoitettavaan omistajaohjausyksikköön, joka aloittanee toimintansa toukokuussa 2007. Yksikkö tulee hallinnoimaan noin 35 - 40 yhtiötä. Yhtiöitä, joissa valtiolla omistajana

---

<sup>12</sup> *Jako koskee myös valtionyhtiöitä.*

on sääntelyyn, viranomaistehtäviin tms. liittyvä erityisintressi ei siirretä uuteen omistajaohjausyksikköön, vaan ne jäävät nykyisten vastuuministeriöiden (hallinnonalansa ministeriön) hallintaan<sup>13</sup>.

### 3.2.2 Pörssiyhtiöt ja ei-pörssiyhtiöt

Markkinaehtoisesti toimivat osakkuusyhtiöt jaetaan yleensä vielä kahteen osaan:

- julkisesti noteerattuihin yhtiöihin eli pörssiyhtiöihin
- noteeraamattomiin yhtiöihin eli ei-pörssiyhtiöihin.

Pörssilistatut valtion osakkuusyhtiöt ovat aina markkinaehtoisesti toimivia, ja valtiolla on niissä vahva sijoittajaintressi.

Omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen kannalta jako pörssi-yhtiöihin ja ei-pörssi-yhtiöihin on tärkeä, sillä valtion osakasvallan käyttöön ja omistajaohjaukseen vaikuttavat pörssilistatuissa osakkuusyhtiöissä merkittävästi arvopaperimarkkinalain (495/1989) säännökset sekä arvopaperipörssin säännöt ja suositukset.

Kauppa- ja teollisuusministeriön Valtionyhtiöt 2004 -julkaisussa ei valtion pörssiomistuksista ole mainittu kolmea pientä osakeomistusta, jotka ovat kaikki alle yhden prosentin osuuksia. Tässä tarkastuksessa ne on kuitenkin pantu muiden pörssiomistusten kanssa samaan ryhmään. Yhtiöt ovat Benefon Oyj, Elisa Oyj ja Raisio Yhtymä Oyj.

### 3.2.3 Strategisen intressin ja sijoittajaintressin yhtiöt

Markkinaehtoisesti toimivat noteeraamattomat yhtiöt tavataan jakaa vielä kahtia

- yhtiöihin, joihin liittyy strateginen intressi

---

<sup>13</sup> VR-yhtymän omistajaohjausta ei siirretä valtioneuvoston kansliaan perustettavaan omistajaohjausyksikköön, vaan sen ohjauksesta vastaa liikenne- ja viestintäministeriö. Talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti asiasta 28.3.2006. Asiaa selvittäneen omistajaohjauksen johtoryhmän mielestä ratkaisua puoltavat VR:n liiketoiminnan ja aseman erityispiirteet.



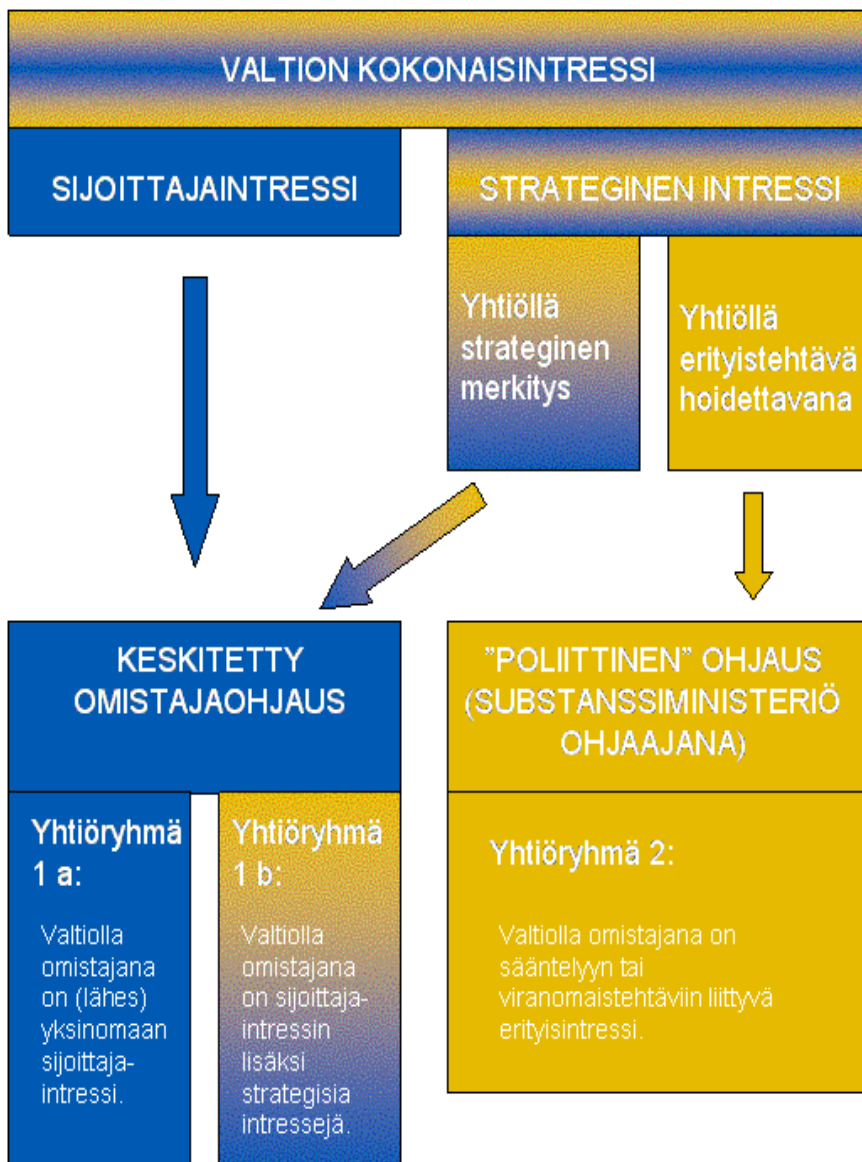
- yhtiöihin, joihin ei liity strategista intressiä, vaan ainoastaan tai lähes yksinomaan sijoittajaintressi.

Markkinaehtoisesti toimiviin noteeraamattomiin yhtiöihin voi liittyä valtio-omistajan strategiaa, esimerkiksi infrastruktuurin ylläpitämiseen liittyviä intressejä tai peruspalveluvelvoitteita, mutta yhtiöt toimivat silloinkin selkein liiketoiminnallisin perustein ja yhtiöiden tulee olla vertailukelpoisia muihin toimialalla toimiviin yhtiöihin.

Valtion omistajaohjaustyöryhmän raportti (18.12.2003) liittyy valtion omistajaohjauksen keskittämisen valmisteluun. Raportissa valtion osakeomistamisen kokonaisintressi jaetaan sijoittajaintressiin ja strategiseen intressiin. Strateginen intressi on vielä jaettu kahteen: yhtiöllä on strateginen merkitys tai yhtiöllä on erityistehtävä hoidettavana (erityisintressi).

Erityisintressin yhtiöt ovat edellä luvussa 3.2.1 mainittuja valtion erityistehtäviä hoitavia, ei-markkinaehtoisesti toimivia yhtiöitä. Näissä yhtiöissä valtiolla omistajana on sääntelyyn tai viranomais-tehtäviin liittyvä erityisintressi: yhtiöllä on valtion määrittelemä elinkeino-, yhteiskunta- tai muu poliittinen tehtävä tai jokin muu erityisrooli.

Markkinaehtoisesti toimivissa, strategisen merkityksen yhtiöissä yhtiöillä ei ole varsinaista erityistehtävää hoidettavanaan, mutta valtiolla on näissä yhtiöissä sijoittajaintressin lisäksi sellaisia strategisia intressejä, joiden vuoksi valtio toistaiseksi pysyy vahvana omistajana tai turvaa muulla tavoin kyseiset strategiset intressit, jos omistusosuutta pienennetään tai omistuksesta luovutaan.



Lähde (mukailten): Omistajaohjaustyöryhmän raportti 18.12.2003, s. 47-48.

Kuvio 1. Valtion omistajaintressit ja yhtiöiden omistajaohjaus.

### 3.3 VALTION MUUT VÄHEMMISTÖOSUUDET

Valtion muissa vähemmistöomistuksissa<sup>14</sup> yhtiön toimialan mukainen jako kolmeen antaa tätä tarkastusta silmällä pitäen hyvän kuvan yhtiöomaisuuden koostumuksesta. Toimialoja ovat

- puhelinyhtiöt ja niihin verrattavat
- asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt
- muut toimialat.

#### 3.3.1 Puhelinyhtiöt ja niihin verrattavat

Valtiolla on osakeomistuksia tai osuuksia yli 50 puhelinyhtiössä tai -osuuskunnassa.

Valtion puhelinosuudet ja -osakkeet eivät ole varsinaisia sijoituksia juuri tälle toimialalle ja näihin yhtiöihin, vaan ne ovat seurausta siitä, että aiemmin puhelimen omistaminen ja puhelinlinjan käyttäminen oli usein kytketty osuuteen puhelinosuuskunnasta tai osakkeeseen puhelinyhtiöstä. Nykyisin näitä kytköksiä ei yleensä ole. Yhtiöjärjestelyissä osuustodistus on voinut oikeuttaa tiettyyn määrään osakkeita osakeyhtiömuotoiseksi muuttuneesta puhelinyhtiöstä tai osa osuuskunnan toiminnasta on siirretty osakeyhtiömuodossa harjoitettavaksi.

Joitakin puhelinosaakkeita on siirretty tilivirastoilta Valtiokonttorin hallintaan. Asiasta ei kuitenkaan ole yleistä määräystä tai ohjetta.

Esimerkiksi Hämeen Puhelin Oy muutettiin vuoden 2002 lopulla julkiseksi osakeyhtiöksi, HPO-yhtymä Oyj:ksi. Alkukevällä 2003 yhtiön osakkeet päätettiin liittää arvo-osuusjärjestelmään. Valtiovarainministeriö antoi 13.5.2003 määräyksen (VM 4/29/2003), että tilivirastojen tuli toimittaa hallussaan olevat Hämeen Puhelin Oy:n osakekirjat arvo-osuuksiksi vaihtoa varten pankin konttoriin ja että vaihdon yhteydessä saatavat osakkeet kirjataan Valtiokonttorin hoidossa olevalle Suomen valtion arvo-osuustilille. Tilivirastojen tuli siirtää taseissaan olevat Hämeen Puhelin Oy:n osakkeet Valtiokont-

---

<sup>14</sup> Valtion muuna (= ei-merkittävänä) vähemmistöomistuksena pidetään yleensä alle 10 % omistusosuutta osakeyhtiöstä.

torin kirjanpitoon. Osakkeiden hallinnan siirto tapahtui tiliviraston taseessa olevalla kirjanpitoarvolla.

Valtiokonttoriin hallintaan on yleensä edellä mainitun kaltaisen osakejärjestelyn tms. yhteydessä siirretty myös Oulun Puhelin Oyj:n, PHP Holding Oy:n ja Satakunnan Puhelin Oy:n osakkeita.

Valtiokonttorissa oli helmikuussa 2006 käynnissä selvitys, jossa selvitetään muun muassa tilivirastojen hallinnassa olevat puhelinosaakkeet ja -osuudet sekä se, ovatko jotkut niistä edelleen yhteydessä puhelinliittymiin tai niiden käyttöön. Ainakin siltä osin kuin puhelinosaakkeet ovat puhtaasti finanssiarvopapereita, harkittavaksi tulee näiden siirto yhteen paikkaan, esimerkiksi Valtiokonttorin hallintaan, mikä mahdollistaa tarvittaessa muun muassa osakkeiden sujuvan myynnin.

Puhelinyhtiöomistuksiin verrattavissa oleviksi on tässä tarkastuksessa luettu tiliviraston kiinteistön tms. teknisiin perusvarusteisiin, kuten vesihuoltoon, sähköön ja tietoliikenneverkkoihin yms. liittyvät osakeomistukset ja osuudet. Tällaisia alle kymmenen prosentin rajan alle jääviä yhtiöomistuksia tai osuuskuntaosuuksia ovat esimerkiksi Jokioisten vedenhankinta Oy, Lankosken Sähkö Oy, Otaverkko Oy, Paraisten Valo Oy, Parikkalan Valo Oy, Toholamin Vesihuolto Oy, Oravais Centralantennande, Osuuskunta Valkeavesi, Suvisaariston osuuskunta ja Värtsilän vesikunta.

### 3.3.2 Asunto- ja kiinteistöyhtiöt

Valtion tilivirastojen taseisiin on kirjattu osakeomistuksia kuudessa eri kiinteistöosakeyhtiössä. Näistä kolmessa valtion omistusosuus on yli kymmenen prosenttia. Asunto-osakkeita tai vastaavia valtiolla on noin 110 asunto-osakeyhtiössä tms. kotimaassa ja ulkomailla. Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöosakkeisiin ei sovelleta valtionyhtiölakia eikä valtion omistajapolitiikkaa koskevaa periaatepäätöstä.

Senaatti-kiinteistöillä on tytäryhtiöinä (omistus yli 50 %) noin 50 kiinteistöosakeyhtiötä ja osakkuusyhtiöinä (omistus 20 - 50 %) noin 40 kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiötä.<sup>15</sup> Valtion liikelaitosten hal-

---

<sup>15</sup> *Valtionyhtiölain 1 §:n mukaan lakia ei sovelleta osakasvallan käyttöön, jollei valtioneuvosto yksittäistapauksissa toisin määrää, yhtiöissä, joiden pääasiallisena tarkoituksena on kiinteän omaisuuden omistus tai hallinta.*

linnassa oleviin osakkeisiin<sup>16</sup> ei sovelleta valtionyhtiölakia eikä valtion omistajapolitiikkaa koskevaa periaatepäätöstä.

### 3.3.3 Muiden toimialojen yhtiöt

Muut toimialat -ryhmään liittyviä osakeomistuksia voidaan pääsääntöisesti luonnehtia haltijaorganisaation eli tiliviraston omaan toimialaan ja toimintaan liittyviksi osakeomistuksiksi. Tällaisia ovat muun muassa tutkimus- tai muuhun toimintaan liittyvät tai toiminnassa tarvittavien tuotteiden tai palvelujen hankkimiseen liittyvät osakeomistukset. Ryhmään kuuluvat myös oman toiminnan tuotteiden kaupallistamiseen tai muuhun hyödyntämiseen liittyvät osakeomistukset.

Muut toimialat -ryhmän yhtiöt on tarkastelua varten syytä jakaa kahtia

- muihin kuin osakeyhtiöihin eli osuuksiin muun muassa osuuskunnissa ja säätiöissä sekä
- osakeyhtiöihin.

Lisäksi osakeyhtiöt -ryhmä kannattaa omistajaohjausta ja omistajapolitiikkaa silmällä pitäen jakaa vielä kahteen osaan

- yli 10 %:n yhtiöihin eli potentiaalisiin valtion osakkuusyhtiöihin (valtion äänivalta vähintään 10 %) ja
- alle 10 % yhtiöihin eli muihin yhtiöihin (valtion äänivalta alle 10 %).

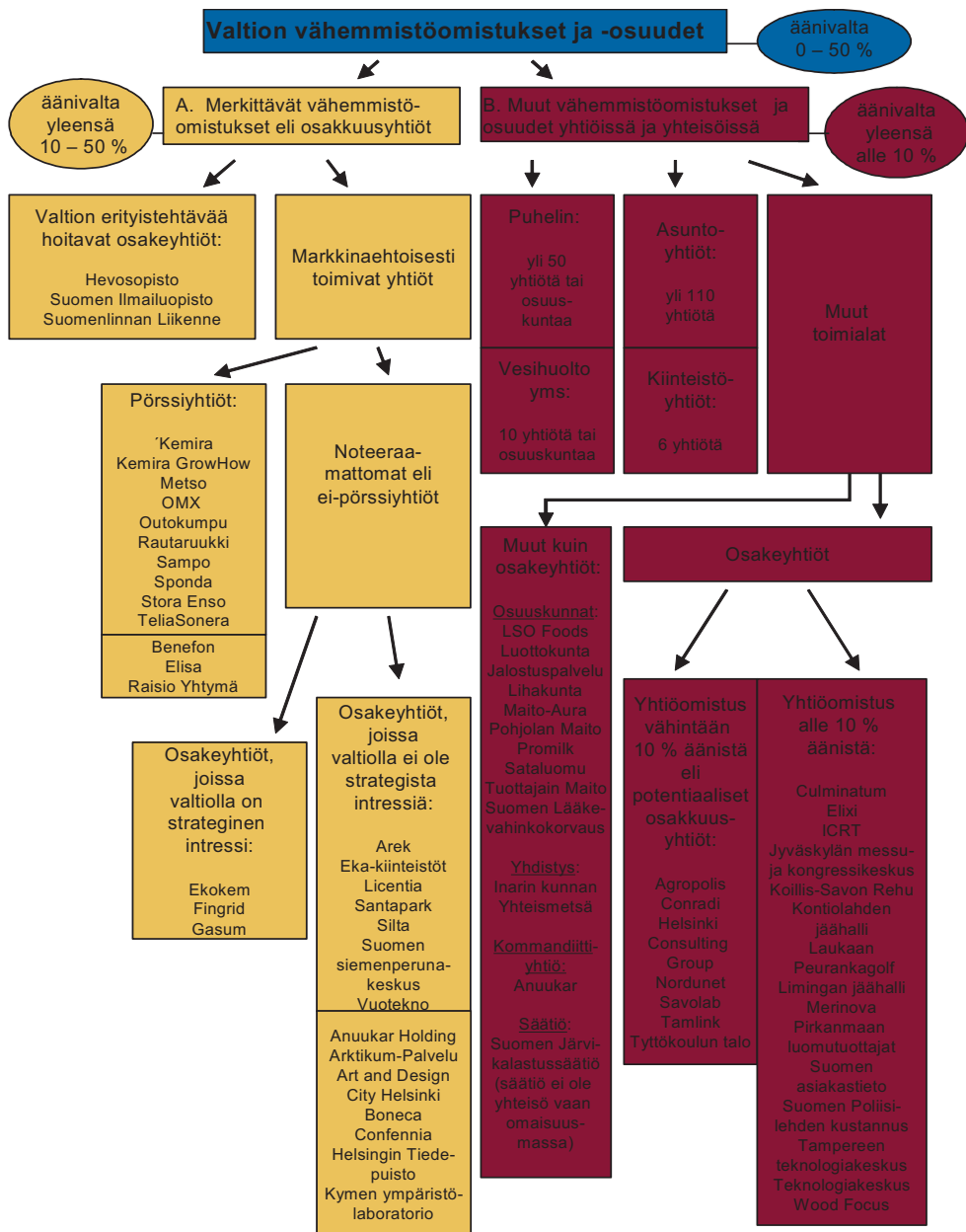
Valtionyhtiölaki ja valtioneuvoston periaatepäätös eivät koske osuuksia osuuskunnissa tms.

Muut toimialat -ryhmässä valtion vähemmistöomistukset voidaan osakkeiden haltijaorganisaation näkökulmasta katsoa usein strategisen omistajaintressin yhtiöiksi. Esimerkiksi Kuluttajaviraston yhden osakkeen osakkuudella eri maiden kuluttajaviranomaisten ja kuluttajajärjestöjen yhteisyhtiössä International Consumer Re-

---

<sup>16</sup> Liikelaitos ei ole itsenäinen oikeussubjekti, vaan osa valtiota. Osakkeet omistaa valtio, mutta ne ovat liikelaitoksen hallinnassa, joka myös käyttää osakas-oikeuksia.

search & Testing Ltd:ssä ei tavoitella osakkeen arvonnousua tai osinkotuottoja, vaan osakeomistus on väline puolueettomien testitulosten saamiseksi Kuluttajaviraston ja Kuluttaja-lehden käyttöön. Toisaalta koko valtiontalouden ja koko valtio-omistuksen näkökulmasta tällaisia omistuksia ei voi pitää strategisina omistuksina.



Kuvio 2. Valtion vähemmistöomistuksien ja -osuuksien luokittelu.

## 3.4 VÄHEMMISTÖOMISTUSTEN ARVO JA OSINKOTUOTTO SEKÄ MUUT HYÖDYT

### 3.4.1 Pörssinoteeratut osakkuusyhtiöt

Valtiosta on viimeisen kymmenen vuoden aikana tullut huomattava vähemmistöomistaja erityisesti pörssiyhtiöissä muun muassa valtionyhtiöiden omistuspohjan laajentamisen (yksityistämisen) sekä rakenne- ja toimialajärjestelyjen myötä.

Valtionyhtiöt 1995 -julkaisussa oli vain yksi valtion osakkuusyhtiö: Outokumpu Oy, joka oli pörssiyhtiö, josta valtio omisti silloin 40 prosenttia. Nykyään (joulukuu 2005) valtiolla on merkittäväksi luettava omistusosuus kymmenessä pörssiyhtiössä<sup>17</sup> sekä pieni osuus kolmessa muussa pörssiyhtiössä.

Pörssissä noteerattujen valtion omistamien osakkuusyhtiöosakkeiden markkina-arvo oli vuoden 2005 joulukuun lopussa noin 8,6 miljardia euroa<sup>18</sup>, mikä on merkittävä osa kansallisvarallisuutta. Vuonna 2004 valtio sai pörssissä olleista osakkuusyhtiöistään<sup>19</sup> osinkoja noin 450 miljoonaa euroa, mikä on yli puolet valtion kaikkiaan saamista 815 miljoonan euron kokonaisosinkotuloista.

---

<sup>17</sup> Myös 1,3 % omistusosuus OMX Abp:stä on tässä luettu merkittäväksi.

<sup>18</sup> Kaikkien valtion omistamien pörssiosakkeiden (enemmistö- ja vähemmistöomistukset) yhteenlaskettu markkina-arvo oli tuolloin noin 19,4 miljardia euroa.

<sup>19</sup> Luvuissa eivät ole mukana Kemira Oyj (osakkuusyhtiö vasta syyskuusta 2005, mihin asti yhtiö oli valtionyhtiö) eikä Kemira GrowHow (erillinen osakeyhtiö vasta lokakuusta 2004).



*Taulukko 1. Valtion osakeomistuksen tuotto verrattuna pörssiyrityksiin keskimäärin vuonna 2004.*

	Osinko- suhde-%	Osinko- tuotto-%	P/E-luku
Valtionyhtiöt ja osakkuusyhtiöt	45,9	3,7	12,4
Pörssiyritykset keskimäärin	48,3	3,3	16,0

Lähde: kauppa- ja teollisuusministeriö  
(Luvuissa ei ole mukana pankki- ja vakuutusalan yrityksiä.)

- Osinkosuhde kuvaa, miten suuren osan vuotuisesta tuloksesta yritys jakaa osinkoina. Valtion omistajapolitiikan mukaan valtio arvostaa ennakoitavaa, omistajan intressit huomioon ottavaa osinkopolitiikkaa, jonka lähtökohtana on toimialalla vertailukelpoinen ja tasainen osinkovirta.
- Osinkotuotto on osinko per osake jaettuna osakkeen pörssihinnalla.
- P/E-luku lasketaan jakamalla osakkeen tilikauden viimeisen päivän pörssikurssi tilikauden osakekohtaisella tuloksella. P/E-lukua pidetään yhtenä osakkeen arvonmäärittelyn mittana, koska se kuvaa osakkeen hinnan suhdetta osakkeen ansaintakykyyn. P/E-luku kertoo, kuinka monessa vuodessa osake maksaisi itsensä osakekohtaisella tuloksella.

Valtion omistajaohjauksessa on jo pitkään korostettu sitä, että pörssinoteeratut valtion osakkuusyhtiöt toimivat samoilla pelisäännöillä kuin muut pörssinoteeratut yritykset. Valtio käyttää omistajavaltaansa yhtiökokouksissa eikä edellytä tai vaadi erivapauksia tai muista omistajista poikkeavia oikeuksia.

Valtio ei käy pörssiomistuksillaan aktiivisesti kauppaa vain rahaa ansaitakseen. Valtio ei esimerkiksi myy osaa tietyn yrityksen osakkeista hinnan ollessa korkealla ja osta saman yrityksen osakkeita puolen vuoden kuluttua hinnan ollessa alhaalla tarkoituksenaan taas myydä nämä osakkeet hinnannousun tapahduttua.

Valtio ei myöskään suoranaisesti toimi pörssiosakemarkkinoilla ostajana. Omistusjärjestelyissä valtio voi tehdä vaihtokauppoja, se voi silloin sekä myydä että ostaa osakkeita, mutta valtio ei kartuta ostoilla osakeomistustaan, sijoitussalkkuaan. Nykyisten osakeomis-

tusten juuret johtavat pääosin valtionyhtiöiden omistuspohjan laajennuksiin (yksityistämiseen) ja niihin liittyviin omistusjärjestelyihin.

Valtion pörssiosakkuusyhtiöistä koostuva sijoitussalkku on sikäli yllätyksetön ja staattinen, että uusia yhtiöitä tulee, kun valtionyhtiöitä yksityistetään tai tehdään muita rakenne- ja omistusjärjestelyjä, joihin liittyy osakevaihtoja.

*Taulukko 2. Valtion pörssiosakkuusyhtiöt vuosina 2000, 2002, 2004 ja 2005.*

v. 2000	om.%	v. 2002	om.%	v. 2004	om.%	v. 2005	om.%
--	-	--				Kemira	48,7
--	-	--	-	Kemira Grow- How	30,1	Kemira Grow- How	30,0
--	-	Kone	4,7	--	-	--	-
Metso	11,6	Metso	11,5	Metso	11,5	Metso	11,1
--	-	--	-	OMX	1,3	OMX	1,3
Outo- kumpu	40,0	Outo- kumpu	39,6	Outo- kumpu	37,8	Outo- kumpu	37,8
Partek	30,2	--	-	--	-	--	-
Rauta- ruukki	40,1	Rauta- ruukki	40,1	Rauta- ruukki	40,1	Rauta- ruukki	40,1
Sampo- Leonia	43,0	Sampo	40,2	Sampo	21,2	Sampo	13,9
Sponda	47,2	Sponda	47,7	Sponda	34,5	Sponda	34,3
Stora Enso	14,8	Stora Enso	10,8	Stora Enso	11,6	Stora Enso	11,9
--	-	Telia Sonera	19,4	Telia Sonera	13,7	Telia Sonera	13,2

Lähde: kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisut; Valtion yhtiöomistus 2000, Valtion yhtiöomistus 2002, Valtion yhtiöomistus 2004. KTM:n nettisivut: valtion yhtiöomistus.

Tulevien vuosien aikana valtion omistuksen nykyisissä osakkuusyhtiöissä voidaan odottaa pienenevän, sillä jo olemassa olevat, eduskunnan hyväksymät myyntivaltuudet oikeuttavat myymään monien pörssiyhtiöiden kaikki osakkeet.

*Taulukko 3. Osakeomistuksen myyntivaltuudet (marraskuussa 2005).*

Yhtiö	Nykyinen omistusosuus, %	Valtiolla säilytettävä omistus, %	Valtuus laajentaa omistus pohjaa, %
Kemira Oyj	48,7	15,0	33,7
Kemira GrowHow Oyj	30,0	0	30,0
Metso Oyj	11,1	0	11,1
Outokumpu Oyj	37,8	10,0	27,8
Rautaruukki Oyj	40,1	20,0	20,1
Stora Enso Oyj	11,9	0	11,9
TeliaSonera AB	13,2	0	13,2
Sampo Oyj	13,9	0	13,9
Sponda Oyj	34,3	0	34,3

Lähde: kauppa- ja teollisuusministeriön nettisivut.

Osakkeista saatavat myyntitulot ovat viime vuosina olleet huomattava tulolähde valtion talousarviossa. Valtion osakemyynteihin sisältyvät muistakin kuin pörssiyhtiöiden osakkeiden myynnistä saadut tulot, mutta suurin osa tuloista muodostuu valtion pörssiomistuksien myynnistä (valtionyhtiöt, osakkuusyhtiöt ja muut vähemmistöosuudet). Viimeisten 15 vuoden aikana valtio on saanut yhtiöidensä omistus pohjan laajentamisesta myyntituloja noin 13,7 miljardia euroa, josta pörssiosakkeiden osuus on yli 90 prosenttia.

Valtion pörssiyhtiöomistukseen liittyen on viime aikoina nostettu esiin niin sanottu ankkuriomistajuus. Varsinkin suuryityksiä koskevissa yritys järjestelyissä vaarana nähdään kotimaisten ankkuriomistajien puuttuminen, minkä vuoksi yrityksen omistus ja niiden toimintaa koskeva päätösvalta voi siirtyä "liian helposti" ulkomaille. Yritysten omistuksien vapauduttua vuonna 1993 on Suomessa siirrytty kohti anglosaksista mallia, johon kuuluu paljon omistajia ja likvidit osakemarkkinat. Kun ristiin omistukset purettiin, syntyi kotimainen valtatyhjiö. Omistuksen sirpaloituessa ja muiden suurten

kotimaisten omistajien puuttuessa valtion osuus ja merkitys suurissa suomalaisissa pörssiyrityksissä suomalaisena omistajana on tällä hetkellä ylivoimainen, vaikka valtio on jatkuvasti vuosien varrella purkanut omistuksiaan.

Kun suurten yritysten ankkuriomistajuuteen katsotaan usein riittävän jo 5 - 10 prosentin omistusosuus, voidaan valtio-omistajan useimmissa osakkuusyhtiöissään katsoa olevan ankkuriomistaja. Omistajuudesta luopuminen on siten aina merkittävä päätös myös ankkuriomistajuuden suhteen.

### **3.4.2 Valtion erityistehtävää hoitavat osakkuusyhtiöt**

Valtion erityistehtävää hoitavat osakeyhtiöt ovat yleensä joko valtion yksinomistuksessa tai ainakin valtion määräysvallassa (yli 50 % äänistä). Myös kolme valtion osakkuusyhtiötä luokitellaan valtion erityistehtävää hoitaviksi yhtiöiksi. Näiden yhtiöiden osakkeidenhaltija ja osakasvallan käyttäjä on opetusministeriö. Niiden muut osakkeenomistajat ovat julkisyhteisöjä, yleishyödyllisiä yhdistyksiä tms.

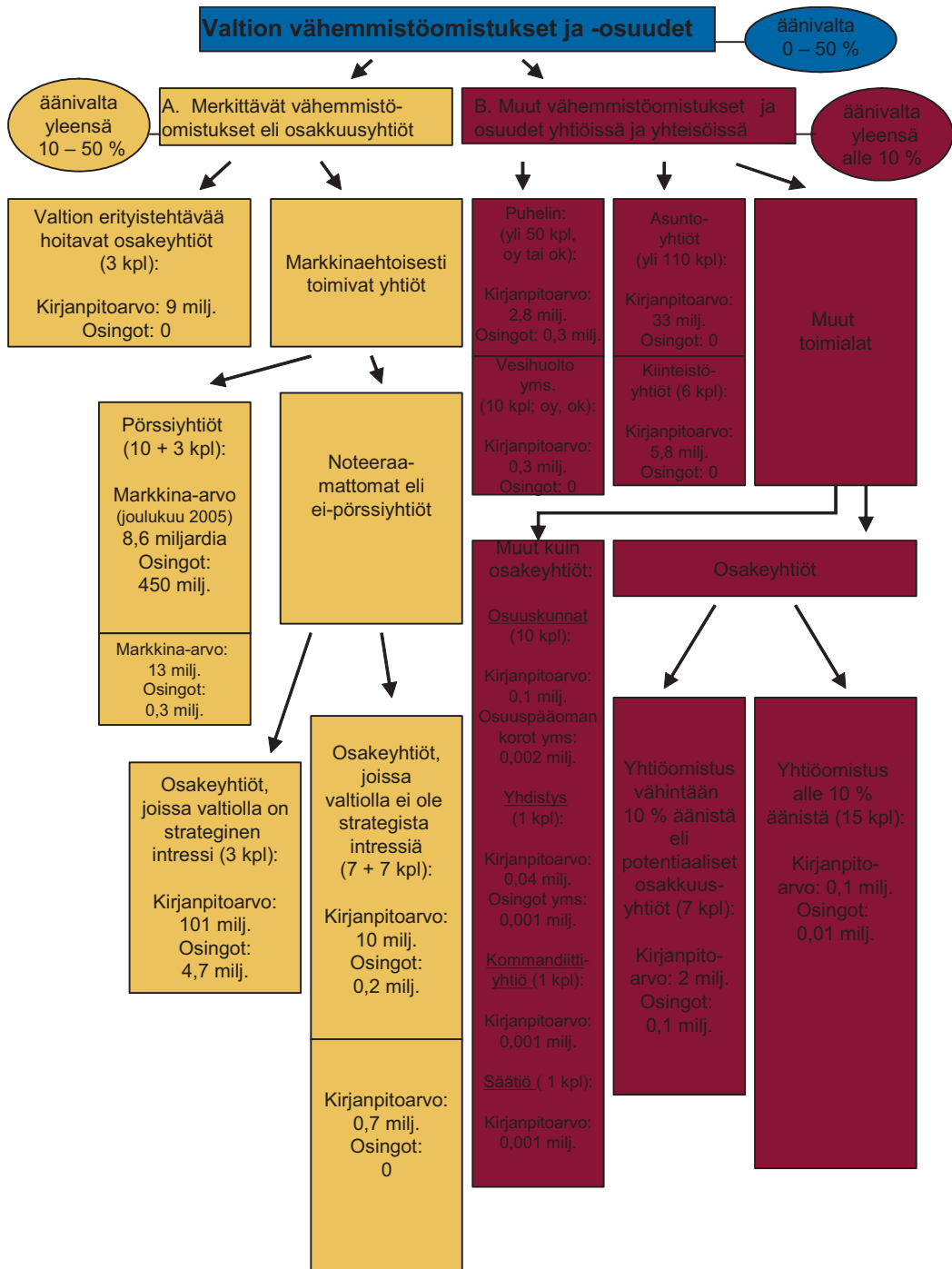
Kaikki yhtiöt on yhtiöjärjestyksissään määritelty voittoa tavoittelemattomiksi. Valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan "valtion erityistehtävää hoitavissa yhtiöissä valtion omistajapoliittiset tavoitteet perustuvat mahdollisimman hyvään yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen kokonaistulokseen". Tämä tarkoittaa, että toiminnan menestyksellisyyttä arvioidaan paljolti sen suhteen, kuinka hyvin yhtiö toteuttaa yhteiskunnallisen palvelutehtävänsä.

### **3.4.3 Vähemmistöosuudet asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöissä**

Valtion tilivirastojen taseisiin on kirjattu osakeomistuksia kuudessa eri kiinteistöosakeyhtiössä. Osakkeiden yhteenlaskettu kirjanpitoarvo 31.12.2004 oli noin 6 miljoonaa euroa.

Asunto-osakkeita tai vastaavia valtiolla on noin 110 asuntoosakeyhtiössä tms. kotimaassa ja ulkomailla. Näiden osakkeiden ja osuuksien yhteenlaskettu kirjanpitoarvo oli 31.12.2004 noin 33 miljoonaa euroa.

Senaatti-kiinteistöillä on tytäryhtiöinä (omistus yli 50 %) noin 50 kiinteistöosakeyhtiötä ja osakkuusyhtiöinä (omistus 20 % - 50 %) noin 40 kiinteistö- tai asunto-osakeyhtiötä. Näiden osakeomistusten yhteenlaskettu kirjanpitoarvo oli 31.12.2004 noin 113 miljoonaa euroa.



Kuvio 3. Valtion vähemmistöomistuksien ja -osuuksien arvo ja tuotto vuonna 2004.

Vertailun vuoksi voidaan todeta, että vuoden 2004 lopussa 97 % talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen osakesijoituksista oli Valtion eläkerahastolla. Sillä oli suoria osakeomistuksia 37 suomalaisessa osakeyhtiössä.<sup>20</sup> Näiden omistusten markkina-arvo oli noin 747 miljoonaa euroa ja saadut osingot noin 35 miljoonaa euroa. Suomalaisten osakkeiden lisäksi eläkerahastolla oli suoria osakeomistuksia 115 ulkomaisessa yhtiössä. Näiden omistusten markkina-arvo oli noin 566 miljoonaa euroa ja saadut osingot noin 12 miljoonaa euroa.

Valtionyhtiölaki ei koske rahaston osakeomistuksia. Valtion eläkerahasto laati omistajapolitiikan periaatteensa vuonna 2004. Se toimii itsenäisenä portfoliosijoittajana. Eläkerahaston sijoitustoiminnasta vastaa rahaston johtokunta. Johtokunnan sijoitussuunnitelmaa koskevan päätöksenteon tukena on sijoitusneuvottelukunta, joka koostuu sijoitusalan ja talouden asiantuntijoista.

## 3.5 VALTION OMISTAJAPOLITIikka

### 3.5.1 Omistajapolitiikka ja omistajaohjaus

Omistajapolitiikka on tarkoitettu ohjaamaan valtion omistajaohjausta ja siihen liittyvää päätöksentekoa. Omistajaohjauksella huolehditaan omistuksesta. Omistajaohjauksella tarkoitetaan osakkeenomistajan toimintaa yrityksen menestymisen turvaamiseksi ja omistajan edun ja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Omistajapolitiikan toteuttamisesta ja omistajaohjauksesta vastaavat valtioneuvosto ja yksittäiset ministeriöt sekä virastot ja laitokset.

Ministeriöt ovat osa valtioneuvostoa, mutta toimivat samalla omalle hallinnonalalleen kuuluvien yhtiöiden omistajaohjaajina. Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on yleisvastuu valtion omistajapolitiikan linjauksista ja kehittämisestä, mutta eri ministeriöt vastaavat oman hallinnonalansa yhtiöihin liittyvistä käytännön toimita. Jos valtion osakkuusyhtiön valtiolle kuuluvien osakkeiden hallinnointi on ministeriön sijaan uskottu määrätylle virastolle tai laitokselle, se käyttää hallitsemiensa osakkeiden osalta valtion osakas-oikeuksia ja vastaa osaltaan omistajapolitiikan toteuttamisesta.

---

<sup>20</sup> *Lukuun eivät sisälly osuudet osakerahastoissa.*



Omistajaohjauksen kehittämiseksi on toukokuussa 2007 tarkoitus toteuttaa omistajaohjauksen keskittämisen toinen vaihe siten, että kaikki markkinaehtoisesti toimivat valtion omistamat yhtiöt, myös osakkuusyhtiöt, siirtyvät valtioneuvoston kansliaan sijoitettavan omistajaohjausyksikön keskitettyyn ohjaukseen.

Omistajaohjauksen keskittämisen ensimmäisessä vaiheessa muodostetulla omistajaohjauksen johtoryhmällä on velvollisuus ohjeistaa vastuuministeriöitä corporate governance -periaatteiden noudattamisessa ja soveltamisessa, omistajastrategioiden valmistelussa ja yhtiöiden taloudellisen kehityksen seurannassa. Johtoryhmään kuuluvat edustajat kauppa- ja teollisuusministeriöstä, liikenne- ja viestintäministeriöstä sekä valtiovarainministeriöstä.

Valtiolla on omistuksessaan markkinaehtoisesti toimivien yhtiöiden lisäksi myös erityistehtäviä hoitavia tai muutoin erityisasemassa olevia yhtiöitä, jotka eivät suunnitelmien mukaan vastaisuudessaakaan kuulu edellä mainitun keskitetyn omistajaohjauksen piiriin. Näiden yhtiöiden omistajaohjauksen hoitaa toimenpiteiden valmistelua myöten vastuuministeriö.

### **3.5.2 Vähemmistöomistajapolitiikka ja osakkuusyhtiön käsite**

Viimeisin valtion omistajapolitiikkaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös on annettu 19.2.2004. Se on osoitettu omistajaohjauksesta vastaaville ministeriöille ja niiden virkamiehille. Periaatepäätöksessä todetaan, että se on tarkoitettu ohjaamaan valtion omistajaohjausta ja siihen liittyvää päätöksentekoa kaikissa valtionyhtiöissä ja valtion osakkuusyhtiöissä.

Kahdessa edellisessä periaatepäätöksessä, vuosilta 1999 ja 1994, asia on ilmaistu hieman lievemmin ja eri termein: "Periaatteet on laadittu sovellettavaksi jokaiseen valtionyhtiöön, jollei asianomaista yhtiötä koskevista säännöksistä, määräyksistä tai toimiluvista muuta johdu. Näin tulisi menetellä osaksrakenteen sallimissa puitteissa myös niissä yhtiöissä, joissa valtiolla on merkittävä vähemmistöosuus".

Sen paremmin valtionyhtiölaissa kuin valtioneuvoston omistajapolitiikkaa koskevassa periaatepäätöksessä ei kuitenkaan ole määritelty osakkuusyhtiötä eli merkittävää vähemmistöosuutta. Asiaa ja siitä aiheutuvia ongelmia on jo osin käsitelty luvussa 3.2. Valtiolla ei ole erillistä vähemmistöomistajapolitiikkaa.

Osakkeiden haltijaviraston eli osakasoikeuksia käyttävän viraston tai laitoksen tulee omistajaohjauksessa noudattaa valtion omistajapolitiikkaa koskevaa valtioneuvoston periaatepäätöstä. Jonkin verran hankaluuksia aiheuttaa se, että osakkeiden haltijoina on muitakin kuin ministeriöitä, jolloin tieto potentiaalisista osakkuusyhtiöistä ei aina tule ministeriöön.

### 3.5.3 Hyvä hallintotapa (corporate governance)

Omistajaohjauksella huolehditaan omistuksesta. Omistajaohjaus on osakkeenomistajan toimintaa yrityksen menestymisen turvaamiseksi ja omistajan edun ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Omistajaohjauksen keskeisiä välineitä ovat omistajastrategian muodostaminen ja hyvän hallintotavan (corporate governance)<sup>21</sup> kehittäminen ja noudattaminen.

Valtio-omistajalle on hyvän hallintotavan katsottu tarkoittavan ensisijaisesti hyvää ja toimivaa päätösvallan ja valvonnan kokonaisuutta valtionyhtiöissä ja valtion osakkuusyhtiöissä. Kysymys on sekä valtion omistajaohjauksen ja osakasvalvonnan tehokkuudesta että yleisemmin yritysten hyvästä hallinnoinnista.

Valtion listattujen osakkuusyhtiöiden toimintaa ohjaa Helsingin Pörssin suositus listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (corporate governance). Valtio on korostanut pörssin corporate governance -suosituksen merkitystä ja soveltamista tarkoituksenmukaisella tavalla myös listaamattomissa yhtiöissä.

---

<sup>21</sup> *Corporate governancelle (cg) ei ole täysin vakiintunutta suomenkielistä käännöstä, joskin käsitteitä "hyvä hallintotapa" tai "hyvä hallintokäytäntö" käytetään usein. Suppeimmillaan cg tarkoittaa sitä, miten yrityksen hallitus työskentelee. Hieman yleisemmin sillä tarkoitetaan yrityksen johdon toimintaa ja valvontaa. Laajasti ymmärrettynä cg tarkoittaa kaikkia niitä menettelytapoja ja välineitä, joilla yrityksen omistajat ja muut etutahot pyrkivät vaikuttamaan yrityksen johdon toimintaan ja yrityksen päätöksentekoon. Suppeasti ymmärretyn cg:n osapuolina ovat yrityksen johto (toimitusjohtaja, hallitus ja mahdollinen hallintoneuvosto) ja omistajat. Laajasti ymmärretyn cg:n osapuolina ovat yrityksen eri sidosryhmät ja niiden edustajat (rahoittajat, työntekijät, sijaintikunnat, kotivaltiot jne.).*

### 3.5.4 Omistajastrategia

Valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston vuoden 2004 periaatepäätöksen mukaan valtion omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen ensisijaisena tavoitteena on yhtiöiden kehittäminen ja omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen. Omistajan tärkeimmät välineet näiden tavoitteiden saavuttamisessa ovat itsenäinen omistajastrategian valmistelu ja hyvän hallintotavan (corporate governance) kehittäminen.

Tässä tarkastuksessa omistajaohjauksen välineistä on tarkastelun kohteena omistajastrategia, joka antaa vastauksen siihen, mitä valtio-omistaja haluaa ja tavoittelee omistuksellaan. Miksi valtio on yhtiön osakkeenomistajana? Omistajaohjauksessa tämän pitäisi ilmetä myös yhtiöille asetettavista tavoitteista.

Valtion omistajaohjaustyöryhmän raportissa esitetty jako kolmeen yhtiöryhmään antaa yleisellä tasolla perustaa yksittäisen yhtiön omistajastrategialle:

- Ryhmä 1 a, jossa valtiolla on omistajana ainoastaan tai lähes yksinomaan vahva sijoittajaintressi.
- Ryhmä 1 b, jossa valtiolla vahvan sijoittajaintressin lisäksi yhtiöön liittyy strategisia intressejä, joiden vuoksi valtion on syytä pysyä toistaiseksi vahvana omistajana tai turvata muulla tavoin kyseiset strategiset intressit, jos omistusosuutta pienennetään tai omistuksesta luovutaan.
- Ryhmä 2, jossa valtiolla on omistajana sääntelyyn tai viranomaistehtäviin liittyvä erityisintressi.

Valtioneuvosto asetti 23.6.2004 valtionyhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden omistajaohjauksen johtoryhmän, joka koostuu kauppa- ja teollisuusministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön ja valtiovarainministeriön edustajista. Johtoryhmä aloitti toimintansa 1.7.2004.

Taluspoliittisen ministerivaliokunnan 31.8.2004 hyväksymän työjärjestyksen mukaan johtoryhmän tehtävänä on muun muassa laatia kaksi kertaa vuodessa valtion osakeomistuksen tilaa koskeva katsaus, joka esitellään taluspoliittiselle ministerivaliokunnalle. Katsaukset on merkitty salaisiksi.

Joulukuun 2005 katsauksen mukaan "omistajaohjauksen johtoryhmä on käynyt läpi kunkin vastuuministeriön valmistelun perus-

teella kaikki markkinaehtoisesti toimivat yhtiöt. Näiden esittelyjen sekä omistajaohjauksen johtoryhmän käsittelyn perusteella on laadittu tämä omistajapoliittinen katsaus. Katsaus perustuu yhtiökoh-taisiin analyysiin yhtiön nykytilasta sekä arvioista yhtiön tulevai-suuden näkymistä. Analyysi kiteytyy kunkin yhtiön kohdalla omis-tajastrategiseen osaan, jossa arvioidaan omistajan kannalta yhtiön asemaa. Lopuksi esitetään omistajaohjauksen johtoryhmän kannan-otot ja suositukset omistajastrategisista toimenpiteistä."

Katsauksen mukaan johtoryhmä on myös pyrkinyt yhtenäistä-mään kaikkien markkinaehtoisesti toimivien valtionyhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden taloudellista seuranta ja arviointia sekä yhtiöi-den corporate governance -käytäntöjä.

Markkinaehtoisia yhtiöitä koskevassa (yhtiökohtaisessa) kat-sauksessa on markkinaehtoisista yhtiöistä<sup>22</sup> 20 luokiteltu yhtiöryh-mään 1a ja loput 17 yhtiöryhmään 1b.

Katsauksessa on mukana 10 pörssilistattua valtion osakkuusyh-tiötä: Kemira Oyj, Kemira GrowHow Oyj, Metso Oyj, Neste Oil Oyj, OMX AB, Outokumpu Oyj, Rautaruukki Oyj, Sampo Oyj, Sponda Oyj, Stora Enso Oyj ja TeliaSonera AB.

Noteeraamattomia markkinaehtoisesti toimivia osakkuusyhtiötä katsauksessa on mukana yhdeksän: Arek Oy, Eka-kiinteistöt Oy, Ekokem Oy, Fingrid Oyj, Gasum Oy, Santapark Oy, Silta Oy, Suomen Siemenperunakeskus Oy ja Vuotekno Oy.

Valtion osakeomistuksen tilasta laadittu katsaus kattaa markki-naehtoisesti toimivat valtionyhtiöt ja valtion osakkuusyhtiöt. Kat-sausta täydentämään on laadittu liitemuistio viidentoista erityisteh-tävää hoitavan yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja niiden omistaja-ohjaukseen liittyvistä kysymyksistä. Tässä liitemuistiossa ovat mu-kana kaikki kolme valtion erityistehtävää hoitavat osakkuusyhtiötä: Hevosopisto Oy, Suomen Ilmailuopisto Oy ja Suomenlinnan liiken-ne Oy.

Pörssilistatuista osakkuusyhtiöistä on muun muassa kerrottu mahdollisuuksista myydä osakkeita sekä eduskunnan myöntämien valtuuksien että kyseisen osakkeen markkinatilanteen näkökulmas-ta. Katsauksessa on myös pohdittu tarvetta tai mahdollisuutta pois-taa joiltakin yhtiöomistuksilta valtion omistusvaatimus tulevaisuu-dessa. Useimmista yhtiöistä on joko suoraan tai epäsuorasti kerrot-

---

<sup>22</sup> *Sekä valtionyhtiöt että osakkuusyhtiöt.*

tu, millaiset valmiudet valtiolla on myynteihin, tai miksi osakkeita ei ainakaan lyhyellä aikavälillä kannata myydä tai miksi valtio tullee olemaan taikka valtion kannattaa olla yhtiössä pitkäaikainen omistaja.

Yritysjärjestelyjen tai osakemyynnin pohtiminen on varsinkin pörssiyhtiöomistuksissa omistajastrategiaan ja sen selkeyttämiseen kuuluva asia. Valtio-omistajan asettamista muista omistajastrategisista tavoitteista ja niiden saavuttamisesta on niin pörssiyhtiöiden kuin muidenkin yhtiöiden osalta kerrottu hyvin niukasti.

Useimpien pörssiyhtiöiden toiminnalleen asettamat strategiset tavoitteet on selostettu, mutta katsauksesta ei selkeästi käy ilmi, onko valtio-omistajalla jokin kanta näihin yhtiössä tehtyihin strategisiin linjauksiin.

Katsauksessa on melko hyvin vastattu, suoraan tai hieman epäsuorasti, omistajastrategiseen kysymykseen, miksi valtio on tietyn noteeraamattoman markkinaehtoisen osakkuusyhtiön osakkeenomistajana.

Valtion erityistehtäviä hoitavista osakkuusyhtiöistä on katsauksessa muun muassa ilmoitettu omistajaohjauksesta vastaava ministeriö ja valtion edustajien määrä yhtiön hallituksessa sekä mainittu yhtiöiden voittoa tavoittelematon luonne.

---

## 4 TARKASTUSVIRASTON KANNANOTOT

---

Tarkastus kohdistui valtiontalouteen kuuluvaan yhtiöomaisuuteen ja sen hoitoon valtion ollessa vähemmistöomistaja. Valtion omistuosuus on näissä yhtiöissä 50 % tai sen alle. Tarkastuksen tavoitteena oli kartoittaa valtion osakkuusyhtiöt ja muut vähemmistöomistukset osakeyhtiöissä ja osuudet osuuskunnissa sekä saada käsitys omistusten arvosta ja tuotosta sekä valtion omistajaohjauksesta ja omistajastrategiasta osakeyhtiöiden vähemmistöomistajana.

Valtiolla tarkoitetaan sekä valtioneuvostoa kokonaisuutena että yksittäisiä ministeriöitä ja niiden alaisia laitoksia ja virastoja. Valtion yhtiöomistukseen ei tässä tarkastuksessa ole luettu Kansaneläkelaitoksen, Suomen Pankin, valtion liikelaitosten eikä talousarvion ulkopuolisten valtion rahastojen yhtiöomistuksia.

### *Yleiset, yhtiöryhmittäiset kannanotot*

Yhtiöomistuksesta huolehtiminen on omistajaohjauksen johtoryhmän toiminnan aloittamisen myötä terävöitynyt ja yhtenäistänyt muun muassa yhtiöiden taloudellista seurantaa ja arviointia sekä omistajaohjauksen käytäntöjä. Valtio-omistajan osakeomistuksilleen asettamien omistajastrategisten ja muiden tavoitteiden asettelussa ja tavoitteiden saavuttamisen raportoinnissa sekä mahdollisten poikkeamien analysoinnissa ja raportoinnissa on vielä parannettavaa.

Taloudellisesti ylivoimaisesti merkittävimmän ryhmän muodostavat pörssilistatut osakkuusyhtiöt, joiden markkina-arvo vuoden 2005 joulukuussa oli noin 8,6 miljardia euroa ja joiden tilivuodelta 2005 maksettavat osinkoehdotukset ovat yhteensä noin 565 miljoonaa euroa.

Tarkastusvirasto katsoo, että koska valtio ei etsi pikavoittoja pörssiomistuksilleen eikä aktiivisesti käy kauppaa osakesalkkunsa sisällä, niin pitkäjänteisen, yrityksen menestymistä edistävän omistajaohjauksen rooli on keskeinen valtion yhtiöomaisuuden arvon kasvattamiseksi ja hyvän osinkotuoton varmistamiseksi. Kun käytännössä valtio ei voi vapaasti vaihtaa eli myydä "huonoja" ja

ostaa tilalle "hyviä" osakkeita, niin olemassa olevan yhtiöomaisuuden hoito on keskeisellä sijalla. Valtion omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen ensisijaisena tavoitteena mainittu yhtiöiden kehittäminen ja omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen luontuvat siten hyvin valtion osakeomistuksen ohjenuoraksi.

Käytettäessä valtion omistajaohjaustyöryhmän tekemää luokittelua kuuluvat nykyiset valtion pörssinoteeratut osakkuusyhtiöt sijoittajaintressiryhmään<sup>23</sup>. Niiden muodostaman osakeomaisuuden arvo ja osinkotuotto ovat valtiontaloudellisesti hyvinkin merkittäviä. Muita puhtaasti vain sijoittajaintressin omaavia valtio-omistuksia on melko vähän. Näihin voitaneen selkeimmin lukea yhtiöomistukset, jotka ovat alkuperäisen tehtävänsä jo kokonaan tai pääosin tehneet, mutta jäljellä jääneitä osakkeita ei vielä ole myyty tai yhtiötä purettu. Yhtiöomistus on voinut olla tarpeen esimerkiksi omistusjärjestelyjen toteuttamisessa tai valtio-omistaja on jäänyt yhtiön omistuspohjan laajennuksen jälkeen vielä joksikin ajaksi yhtiöön.

Puhelinyhtiöiden ja puhelinosuuskuntien osakkeet ja osuudet muodostavat oman ryhmänsä. Omistukset eivät alkujaan ole olleet varsinaisia tuottoja tavoittelevia sijoituksia tälle toimialalle ja näihin yhtiöihin, vaan ovat seurausta siitä, että aiemmin puhelimen omistaminen ja puheliniinjan käyttäminen oli usein kytketty osuuteen puhelinosuuskunnasta tai osakkeeseen puhelinyhtiöstä. Nykyisin näitä kytköksiä ei yleensä ole. Tämä omaisuus on ainakin osittain muuttunut pelkän sijoitusintressin sisältäväksi valtion omaisuudeksi. Valtiolla on osakkeita tai osuuksia yli 50 puhelinyhtiössä tai puhelinosuuskunnassa. Valtiokonttorissa oli helmikuussa 2006 käynnissä selvitys, jossa selvitetään muun muassa tilivirastojen hallinnassa olevat puhelinosakkeet ja osuudet sekä se, ovatko jotkut niistä vielä yhteydessä puheliniinnyymiin tai niiden käyttöön. Mikäli puhelinosakkeet ja -osuudet olisivat yhdessä paikassa, olisi esimerkiksi niiden myynti sujuvampaa verrattuna siihen, että näiden arvopapereiden omistus on hajautettu.

Pörssiyhtiöosakkeiden ja puhelinyhtiöosuuksien lisäksi valtiolla ei juuri ole vähemmistöosuuksia, joissa valtiolla olisi ainoastaan sijoittajaintressi tai lähes yksinomaan vahva sijoittajaintressi.

Valtio-omistajalla voidaan katsoa olevan strateginen omistajaintressi monissa muissakin osakkuusyhtiöissä kuin yleensä strategisen

---

<sup>23</sup> Sen sijaan pörssissä olevista valtionyhtiöistä *Finnair Oyj*, *Fortum Oyj* ja *Neste Oil Oyj* kuuluvat strategisesti tärkeiden yhtiöiden ryhmään.

intressin omaaviksi katsotuissa Ekokem Oy:ssä, Fingrid Oyj:ssä ja Gasum Oy:ssä. Muissa yhtiöissä strateginen intressi on usein huomattavasti pienempi sikäli, että osakkeet ja osakasvallan käyttö on uskottu yksittäiselle virastolle tai laitokselle, jolle yhtiöstä on strategista merkitystä. Yhtiöomistuksella pyritään tällöin tietyn tehtävän tai toiminnan hoitamiseen. Tämä tehtävä ei ole yhtiön voiton maksimointi eikä omistajan osinkotulojen kasvattaminen. Vähemmistöomistuksissa omistuksella on usein strateginen intressi vain osakkeen haltijaorganisaation näkökulmasta, ei koko valtiontalouden tai valtion koko osakesalkun näkökulmasta.

Valtion erityistehtävää hoitavat osakkuusyhtiöt on yhtiöjärjestyksissään määritelty voittoa tavoittelemattomiksi yhtiöiksi, jotka pääsääntöisesti eivät jaa osinkoa osakkeilleen. Yhtiöllä voidaan katsoa olevan (yhteiskunnallinen) erityistehtävä, jota valtio pitää niin tärkeänä, että se on osakkeenomistajana perustamassa, rahoittamassa ja ohjaamassa yhtiötä. Tällaisen osakeomaisuuden todellinen arvo ja hyöty määräytyvät pitkälti sen mukaan, kuinka hyvin yhtiö toteuttaa yhteiskunnallisen palvelutehtävänsä. Vastikkeen sijoitukselleen valtio-omistaja saa osingon sijaan siitä, että yhtiö hoitaa sille asetetun, yhteiskunnallisesti tärkeäksi katsotun tehtävän.

Nykyisessä valtionyhtiölaissa ei ole määritelty osakkuusyhtiötä. Kauppa- ja teollisuusministeriön valmistelemassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi uudeksi valtionyhtiölaiksi määritelmä oli, mutta hallituksen esityksen antamisesta luovuttiin syksyllä 2005. Nykyistä, voimassa olevaa valtionyhtiölakia koskevan hallituksen esityksen perusteluissa vuodelta 1990 on mainittu, että osakkuusyhtiöomistukselta eli merkittävältä vähemmistöomistukselta vaaditaan vähintään kymmenen prosentin omistusosuus. Lisäksi perusteluissa on todettu, että osakkuusyhtiönä eli merkittävänä vähemmistöomistuksena olisi omistusta pidettävä ainakin silloin, kun valtio omistaa vähintään kolmanneksen osakkeista tai äänistä.

Tarkastusvirasto toteaa, ettei valtion osakkuusyhtiöiksi ole luettu aivan kaikkia yhtiöitä, joista valtio omistaa vähintään kolmanneksen.

Tarkastusvirasto käsityksen mukaan kymmenen prosentin raja on osakeoikeuksien käytön ja yhtiön hallinnoinnin kannalta looginen. Toisaalta yhtiön taloudellisen merkityksen ja yhtiön omistajaohjauksen kannalta kymmenen prosentin osuus ei kuitenkaan aina ole ratkaiseva. Alle kymmenen prosentin omistusosuus esimerkiksi pörssi-yhtiöstä voi olla taloudellisesti hyvin merkittävä. Mikäli omis-



tus yhtiössä on hyvin hajaantunut, voi osakas alle kymmenen prosentinkin omistusosuudella olla merkittävä osakasvallan käyttäjä.

### *Suosituksset*

#### *Suositus 1*

*Valtionyhtiölakiin tai ainakin valtion omistajapolitiikkaa koskevaan valtioneuvoston periaatepäätöksen tulisi lisätä valtion osakkuusyhtiön määritelmä.*

#### *Suositus 2*

*Osakeomistus tulisi aina luokitella merkittäväksi vähemmistöomistukseksi eli valtion osakkuusyhtiöksi, jos valtio omistaa vähintään 10 prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.*

#### *Suositus 3*

*Olisi erikseen selkeästi määrättävä, kenen velvollisuus tai oikeus on määritellä se, milloin myös alle 10 prosentin osuus katsotaan merkittäväksi vähemmistöosuudeksi eli osakkuusyhtiöksi.*

#### *Suositus 4*

*Ainakin siltä osin kuin puhelinosaakkeet ovat puhtaasti finanssiarvopapereita, kannattaa osakkeiden hallinta siirtää yhteen paikkaan. Kaikkien pörssinoteerattujen osakkeiden kohdalla peruseriaatteen tulisi olla niiden keskittäminen keskitetyn omistajaohjauksen piiriin.*

#### *Suositus 5*

*Osakkuusyhtiöluettelo tulisi vuosittain päivittää esimerkiksi läpikäymällä valtion tilivirastojen liikekirjanpidon taseen liitteenä kahdeksan ilmoitettavat tiliviraston "hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilajiset osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit", jotta kaikki valtion osakkuusyhtiöt olisivat aina varmasti (valtioneuvoston kansliaan sijoitettavan) omistajaohjausyksi-*

*kön tiedossa myös niissä tapauksissa, joissa omistajaohjaus on yksittäisen viraston tehtävänä.*

---

# LÄHTEET

---

## 1. Kirjalliset lähteet

Kaisanlahti Timo. Valtion omistajaohjaus – perusta ja välineet. Kauppa- ja teollisuusministeriön tutkimuksia ja raportteja 4/2001. Helsinki 2001.

Omistajaohjaustyöryhmän raportti 18.12.2003. Kauppa- ja teollisuusministeriö. Helsinki 2003.

Omistaja & Sijoittaja –lehti. Numerot: kevät 2003, syksy 2003, kevät 2004, syksy 2004, kevät 2005 ja syksy 2005. Julkaisija kauppa- ja teollisuusministeriö.

Suositus listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (corporate governance). HEX Oyj, Keskuskauppakamari ja Teollisuuden ja Työnantajien Keskusliitto. Helsinki 2003.

Valtio omistajapolitiikka -seminaari Finlandia-talolla 12.2.2003. Kauppa- ja teollisuusministeriö.

Valtio omistajapolitiikka -seminaari Finlandia-talolla 13.5.2004. Kauppa- ja teollisuusministeriö.

Valtion omistajapolitiikkaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös 7.9.1999.

Valtion omistajapolitiikkaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös 19.2.2004.

Valtion tilinpäätöskertomus vuodelta 2004. Helsinki 2005.

Valtionyhtiöiden toimintaa koskeva valtioneuvoston periaatepäätös 23.6.1994.

Valtion yhtiöomistus, julkaisut vuosilta 2000 - 2004. Kauppa- ja teollisuusministeriö.

Valtionyhtiöt 1995. Kauppa- ja teollisuusministeriö. Helsinki 1996.

Vuoria Matti. Valtion omistajapolitiikan selvitysmiesraportti. Kauppa- ja teollisuusministeriön tutkimuksia ja raportteja 2/2004. Helsinki 2004.

Yritystutkimuksen tilinpäätösanalyysi. Yritystutkimusneuvottelukunta. 7. korjattu laitos. Helsinki 2002.

## **2. Haastattelut**

Kauppa- ja teollisuusministeriön edustaja 10.1.2006.

Valtiovarainministeriön edustajat (2 henkilöä) 15.12.2005.

---

# LIITE

---

**Liite 1: Tilivirastojen valtion liikekirjanpidon tiliryhmän käyttöomaisuusarvopaperit tileille kirjatut osakkeet ja osuudet, joissa valtion omistusosuus enintään 50 %**

**31.12.2004**



YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA-ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVASTO	KIRJANPITO-ARVO YHT.	OSINGOT
Tili 1301, Muut osakkeet							
							Tili 5090
Arropolis Oy	kehittämis- ja elintarviketalouden ja maaseudun elinkeinotoiminnan edistäminen	13,0	200		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	33 638	0
Anuakar Holding Oy	osakkaiden ja osuuskasin omistam. ja hall.	45,0	225		Valtiovarainministeriö	3 784	0
Arek Oy	eräkeisain liittyvät tietohallintopalvelut	9,0	630 000		Valtiovarainministeriö	630 000	0
Artikulum-Palvelu Oy	Artikulum talon palveluiden tuottaminen	33,3	50		Lapin Viljoisto	8 409	0
Art and Design City Helsinki Oy	tietojenkäsittelypalvelut	39,1	3 750		Kauppa- ja teollisuusministeriö	63 070	0
As Oy Eerikinkivi	asuntoyhtiö	p	40		Turun Viljoisto	65 000	0
As Oy Haarakatu 1, Tre	asuntoyhtiö	p	295		Tampereen Viljoisto	57 218	0
As Oy Isokatu 73, Oulu	asuntoyhtiö	p	1		Museovrasto	19 148	0
As Oy Kasikite 11-15, Tre	asuntoyhtiö	p	24		Tampereen Viljoisto	40 533	0
As Oy Lokkalanie 18	asuntoyhtiö	p	1		Museovrasto	41 879	0
As Oy Nordenskiöldinkatu 4	asuntoyhtiö	p	1		Museovrasto	44 318	0
As Oy Rakuunatie 29-30	asuntoyhtiö	p	2		Tehallinto	27 233	0
As Oy Saarenkeskus	asuntoyhtiö	p	263		Valtion teknillinen tutkimuskeskus	95 201	0
As Oy Sammonkatu 22-24, Tre	asuntoyhtiö	p	206		Tampereen Viljoisto	31 788	0
As Oy Vaasankatu 7	asuntoyhtiö	p	110		Valtion teknillinen tutkimuskeskus	80 432	0
Asunto-osakeyhtiöiden osakkeita 73:ssa asunto-osakeyhtiössä kolmea	huoneistoja	p	p		Rajavarallisuus	3 951 937	0
Asunto-osakeyhtiöiden osakkeita	huoneistoja	p	p		Suojelupolisi	328 652	0
Asunto-osakeyhtiöiden osakkeita: 12 asuntoa kolmeassa	huoneistoja	p	p		Ulkoasiainministeriö	892 044	0
Asunto-osakeyhtiöiden yms. osakkeita: 19 koridetta ulkomailta	huoneistoja	p	p		Ulkoasiainministeriö	25 091 949	0
Benetton Oyj	mobilittelemallikaanistrumenttien valmistus	p	21 122	2 323	Tandereellinen korkeakoulu	1 690	0
Benetton Oyj S-ajittusajaja	mobilittelemallikaanistrumenttien valmistus	p	4 667 594	513 434	Kauppa- ja teollisuusministeriö	352 400	0
Bonaca Oy	esidohotopalvelut	33,3	2 500		Ulkomaan tekeminen	168 188	0
Corfema Ltd Oy	tietojenkäsittelypalvelut	50,0	50		Ulkomaan viljoisto	8 409	0
Correat Oy	tutkimuskeskus	25,0	100		Vaasan Viljoisto	8 409	0
Culminatium Ltd Oyj	aluekehitysyhtiö	p	10		Tandereellinen korkeakoulu	1 692	0
Culminatium Oy	aluekehitysyhtiö	p	20		Sibelius-Akatemia	6 728	0
Culminatium Oy	aluekehitysyhtiö	p	20		Svenska handelsbögskolan	6 728	0
Eka-kineistiöt Oy	kintaisajittolusyhitiö	4,0	45 559		Geologian tutkimuskeskus	1 692	0
Eokem Oy	ongelmajättilaiden käsittely	34,1	6 000		Valtiovarainministeriö	5 922 670	0
					Ympäristöministeriö	15 237 826	0

YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS %	OMISTUS, RPL	MARKKINA-ARVO YHT.	HALLINNOVA TILIVIRASTO	KIRJANPITO-ARVO YHT.	OSINGOT
Elisa Oy	teollisuuspalvelut	0,8	1 085 730	12 876 758	Väliteollisuusministeriö	4 144 791	0
Elixi Oyj	öljyjalostuksen viijelyttämisen ja jakaminen	p	12		Rikosseuraamusvirasto	2 018	0
Elia-Satakunnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	1		Oikeusministeriö	420	50
Elia-Satakunnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	1		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	437	50
Elia-Satakunnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	12		Länsi-Suomen lääninhallitus	5 046	600
Elia-Satakunnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	5		Puolustusvoimat	2 102	250
Fingrid Oyj, sarja A	sähköön voimansiirtopalvelu	12,3	410		Kauppa- ja teollisuusministeriö	13 791 409	817 831
Forsman Seudun Puhelin	puhelinryhtiö	p	1		Oikeusministeriö	437	0
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	5		Tiehallinto	2 186	500
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	73		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	31 922	7 300
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	1		Länsi-Suomen lääninhallitus	437	100
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	38		Elia-Suomen lääninhallitus	20 132	3 800
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	3		Puolustusvoimat	2 186	0
Gasum Oy, sarja A	maakaasun tukkukauppa	24,0	6 566 154		Kauppa- ja teollisuusministeriö	71 782 608	3 975 652
Gasum Oy, sarja K	maakaasun tukkukauppa		1		Kauppa- ja teollisuusministeriö	3	0
Helsingin Tiedepuisto Oy	edistää biotieteiden ja elintarviketeiden innovaatioihin perustuvaa yritystoimintaa	33,3	200		Heisingin yliopisto	336 376	0
Helsinki Consulting Group Oy	koulutus- ja tukkim.palv. myynti ja konsult.	p	4		Taideollinen korkeakoulu	2 018	968
Helsinki Consulting Group Oy	koulutus- ja tukkim.palv. myynti ja konsult.	p	4		Kuopion yliopisto	2 018	968
Helsinki Consulting Group Oy	koulutus- ja tukkim.palv. myynti ja konsult.	p	362		Svenska Handels högskolan	4 037	2 886
Helsinki Consulting Group Oy	koulutus- ja tukkim.palv. myynti ja konsult.	p	3		Lappeenranta teknillinen yliopisto	10 091	1 448
Helsinki Consulting Group Oy	koulutus- ja tukkim.palv. myynti ja konsult.	p	8 900		Opetushallitus	1 352 800	71 200
Hevosiaita Oy	hevostar. ammatillinen koulutus	25,0	3		Opetusministeriö	p	0
HFO Oy, sarja A	puhelinryhtiö	p	361		Väliokontori	197 081	19 905
Hämeenlinnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	9		Länsi-Suomen lääninhallitus	4 541	360
Ikaisten-Pirkanon Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	4		Oikeusministeriö	1 748	0
Ikaisten-Pirkanon Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	4		Tiehallinto	372	0
Ikaisten-Pirkanon Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	2		Länsi-Suomen lääninhallitus	879	0
Ikaisten-Pirkanon Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	5		Puolustusvoimat	2 186	0
Ikaisten-Pirkanon Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	2		Rajavartiolaitos	807	0
Jakobstadsnordens Telefon Ab	puhelinryhtiö	p	7		Tullihallitus	2 826	0
Jakobstadsnordens Telefon Ab	puhelinryhtiö	p	30		STAVES	1 195	0
Jakobstadsnordens Telefon Ab	puhelinryhtiö	p	34		Rajavartiolaitos	10 427	2 480
Jeansuun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	32		Pohjois-Karjalan TE-keskus	10 764	2 560
Jeansuun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	1		Tullihallitus	336	80
Jeansuun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	5		Länsi-Suomen lääninhallitus	1 682	400
Jeansuun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p			Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	243 468	0
Jokkoisten vedenhankinta Oy	vesihuolto	p	94				
Jyväskylän messu- ja kongressikeskus Oy	messujen järjestäminen, kokousilojen vuokraus	p	2		Jyväskylän yliopisto	3 364	0
Karjaan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	10		Elia-Suomen lääninhallitus	4 709	0



YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS, KPL	MARKKINA-ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVASTO	KIRJANPITO-ARVO YHT.	OSINGOT
Kemira Oy	kemiantiteollisuus	48,7	674.000.000	Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Chemicals Oy	teollisuus	30,0	95.052.294	Kauppa- ja teollisuusministeriö	p 91 968 368	0
Kemira Oy	teollisuus			Kauppa- ja teollisuusministeriö	p 4 709	0
Kemira Oy	teollisuus	10		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	17		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	16		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	3		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	6		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	31		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	8		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	3		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	5		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	4		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	5		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	2		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	11		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	11		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	37		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	27		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	790		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	117		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	4		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	3 748		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	1		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	8		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	4 000		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	5		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	15		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	1		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	110		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	40		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	10		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	1		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	10		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	14		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	5		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	1		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0
Kemira Oy	teollisuus	8		Kauppa- ja teollisuusministeriö		0

HUOM! esitalkausyhtiö  
vasta 22.9.2006 alkaen

YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS, TUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA- ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVASTO	KIRJANPITO- ARVO YHT.	OSINGOT
Lännen Puhelin	puhelin-yhtiö	p	11		Tuillhallitus	4 515	1 963
Lännen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	16		Oikeusministeriö	6 464	2 416
Lännen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Ympäristöministeriö	716	151
Lännen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	8		Turun yliopisto	3 229	1 208
Lännen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	0		STAKES	0	151
Lännen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	2		Tiehallinto	807	302
Lännen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	4		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	1 615	604
Lännen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	109		Lansi-Suomen lääninhallitus	43 998	16 459
Lännen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	78		Puolustusvoimat	31 485	13 978
Meimova Oy	teknologiatekneskus	p	60		Vaasan yliopisto	5 045	0
Melso Oy	metalliteollisuus	11,5	15 695 287	181 594 471	Kauppa- ja teollisuusministeriö	198 245 809	3 139 057
Mikkelin Puhelin Oyj	puhelin-yhtiö	p	1		Tiehallinto	488	30
Norduret AS	verkkopalv. korkeakoulu- ja tiedeyhteisölle	17,9	2 000		Opetusministeriö	266 510	0
OMX Abp	pörssi- ja arvopaperikeskus sekä palvelut	1,3	1 508 500	14 179 900	Valtovaraministeriö	2 354 631	0
Otaverket Oy	televerkko- ja tietotekniikkapalvelut	p	75		Geologian tutkimuskeskus	2 523	0
Oulun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Museovirasto	387	50
Oulun Puhelin Oyj	puhelin-yhtiö	p	140 130		Valtiovakantori	221 572	28 026
Outokummun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Oikeusministeriö	320	0
Outokummun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	3		Pohjois-Karjalaa TE-keskus	958	0
Outokummun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	17		Itä-Suomen lääninhallitus	5 433	0
Outokumpu Oyj, sarja A	metallit ja teknologia	38,3	49 774 981	648 566 002	Kauppa- ja teollisuusministeriö	539 965 029	13 688 119
Outokumpu Oyj, sarja A	metallit ja teknologia	p	18 665 616	243 212 976	Kauppa- ja teollisuusministeriö	118 899 973	0
Paraisten Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	3		Rajavartiolaitos	1 160	75
Paraisten Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	250		Tiehallinto	1 934	0
Paraisten Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	16		Lansi-Suomen lääninhallitus	6 189	400
Paraisten Valio Oy, sarjat A,S,SN,SM,SK,AN,AM,AK	sähkösäestimukset	p	64		Tiehallinto	108	0
Painkaalan Valio Oy	sainkoyntö	p	32		Temporalisministeriö	269	0
Painkaalan Valio Oy	sainkoyntö	p	1 192		Rajavartiolaitos	29 00	0
Painkaalan Valio Oy	sainkoyntö	p	20		Museovirasto	67	0
PHP Holding Oy	hoidinyhtiö, teleyhtytöiden osakkeiden omistus	p	698		Valtiovakantori	171 576	12 828
PHP Holding Oy, sarja A	hoidinyhtiö, teleyhtytöiden osakkeiden omistus	p	4		Lappeenrantaan teknillinen yliopisto	17	72
PHP Holding Oy, sarja K	hoidinyhtiö, teleyhtytöiden osakkeiden omistus	p	4		Lappeenrantaan teknillinen yliopisto	17	72
Pielarsaaren Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	3		Oikeusministeriö	1 329	0
Pielarsaaren Seudun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	2		Tiehallinto	807	0
Pielarsaaren Seudun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	30		Lansi-Suomen lääninhallitus	12 109	0
Pirkkanmaan Luomutuotajat Oy	luomutuotteiden myynti	p	1		Rikosseuraamusvirasto	168	0
Pohjanmaan PPO Oy	puhelin-yhtiö	p	9		Lansi-Suomen lääninhallitus	3 784	380
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	6		Tiehallinto	2 624	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Tuillhallitus	337	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	29		Lansi-Suomen lääninhallitus	12 681	0

YHTIÖ	TOIMIALA	OMIS- TUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA- ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVIRASTO	KIRJANPITO- ARVO YHT.	OSINGOT
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy. A	puhelinryhtiö	p	120		Rikosseuraamusvirasto	3 496	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy. A	puhelinryhtiö	p	15		Oikeusministeriö	6 555	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy. B	puhelinryhtiö	p	0		Rikosseuraamusvirasto	0	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy. B	puhelinryhtiö	p	15		Oikeusministeriö	0	0
Pohjois-Hämeen Puhelin sarja A ja B	puhelinryhtiö	p	16		Puolustusvoimat	6 997	0
Puhelin Oy Teleskarelia	puhelinryhtiö	p	49		Puolustusvoimat	7 417	0
Raisio Yhtymä Oy sarja K	rehu-, elintarvike- ja kemianteollisuus	p	2 300	4 278	Valtokonttori	4 003	299
Rautaruukki Oy, sarja K	metalliteollisuus	40,1	55 656 (69)	483 100 147	Kauppa- ja teollisuusministeriö	393 152 961	11 131 339
Saton Seurduin Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	43		Oikeusministeriö	23 866	2 150
Saton Seurduin Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	43		Länsi-Suomen lääninhallitus	23 866	2 150
Sampo Oy	pankki- ja vakuutusominta	21,1	119 280 (80)	1 211 885 613	Puolustusvoimat	555	50
Santapark Oy	matkailu, lempapuisto	32,1	112 000		Valtovaraministeriö	736 147 477	268 920 120
Santapark Oy	matkailu, lempapuisto	40 000			Kauppa- ja teollisuusministeriö	1 883 705	0
Satekunnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	36 626		Kauppa- ja teollisuusministeriö	448 725	0
Savolab Oy	elintarvike- ja ympäristölaboratorio	26,0	65		Valtokonttori	173 469	16 482
Savonlinnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	8		Ympäristöministeriö	109 322	0
Silla Oy	henkilöstöhallinnon ulkoistamispalvelut	10,2	7		Tiehallinto	3 498	216
SKOP 31.12.1993			1		Valtovaraministeriö	1 554 056	60 870
SKOP 31.12.1994			1		Valtovaraministeriö	0	0
Sponda Oy	kilteistösihtousyhtiö	34,5	27 189 642	195 221 629	Valtovaraministeriö	0	0
Stora Enso Oy, sarja A	metalliteollisuus	11,2	55 595 937	622 674 464	Valtovaraministeriö	93 910 473	11 606 893
Stora Enso Oy, sarja K	metalliteollisuus		41 463 501	466 274 351	Kauppa- ja teollisuusministeriö	380 853 632	25 018 171
Suomen Asiakaslehti Oy	yhtys- ja tuototteidat	p	76		Kauppa- ja teollisuusministeriö	291 649 816	18 067 575
Suomen Infratopisto Oy	lentäjäkoulutus	49,3	72 800		Valtokonttori	2 326	9 360
Suomen Poliisien keskus	alkausten kustannus	p	16		Valtokonttori	8 325 302	0
Suomen Sähköyhtiö	arvonlisäverojen välitys, luot. ja markk.	22,0	2 300		Etelä-Suomen lääninhallitus	0	0
Suomen Sähkömarkkinakeskus Oy	vesilukitseminen, pöytäkirjat	50,0	3 000		Maa- ja metsätalousministeriö	158 381	0
Suomenlinnan Lihenne Oy	teollisuuden tutkimus- ja tuotekehityshankkeiden suunnittelu ja toteutus	18,8	750		Opetusministeriö	262 291	0
Tamlink Oy	teknologiajälhittöisen tiedon ja osaamisen hyödyntäminen	p	150		Tampereen teknillinen yliopisto	126 141	0
Tampereen teknologiakeskus Oy	uuteen tietoon ja teknologiaan perustuvaan liike-toiminnan kehittämiseen	p	150		Tampereen teknillinen yliopisto	25 228	0
Teknologiakeskus Oy	liike-toiminnan kehittäminen	p	2		Jyväskylän yliopisto	3 364	0
Telefoon Invest Oy Ab	telefoniin vuokraus	p	47		Valtokonttori	2 036	0
Telekarelia Oy	puhelinryhtiö	p	6		Tampereen teknillinen yliopisto	1 766	0
Telekarelia Oy	puhelinryhtiö	p	10		Itä-Suomen lääninhallitus	1 534	0
Tele-Karelia Oy	puhelinryhtiö	p	12		Pohjois-Karjalän TE-keskus	4 036	0
TeliaSonera AB	telepalvelut	13,7	641 800 230	2 811 085 007	Liikenne- ja viestintäministeriö	2 811 085 007	97 206 225
Tikka Communications Oy	puhelinryhtiö	p	11		Oikeusministeriö	3 696	80
Tikka Communications Oy	puhelinryhtiö	p	3		Ympäristöministeriö	1 009	240

HUOMI! 1.10.2005  
alkeen yhtiö KTM:n  
hallinnottin

YHTIÖ	TOIMIALA	OMIS- TUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA- ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVRASTO	KIRJANPITO- ARVO YHT.	OSINGOT
Tikka Communications Oy	puhelinytitys	p	12		Tehallinto	4 037	960
Tikka Communications Oy	puhelinytitys	p	113		Iis-Suomen lääninhallitus	38 011	9 040
Tikka Communications Oy	puhelinytitys	p	16		Puolustusvoimat	5 382	1 280
Toholammin veshuolto Oy	vesihuolto	p	1		Tehallinto	17	0
Toholammin veshuolto Oy	vesihuolto	p	1		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	831	0
Työtkökalun talo Oy	kouluatalo	26,0	46		Valtiovarainministeriö	77	0
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	11		Rikosseuraamusvirasto	4 807	132
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	62		Oikeusministeriö	27 094	0
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	38		Ympäristöministeriö	16 617	0
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	12		Tullihallitus	5 247	144
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	29		Rajavartiolaitos	12 681	348
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	20		Museovirasto	1 177	12
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	56		STAKES	8 740	240
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	4		Tehallinto	24 488	672
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	144		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	1 312	36
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelinytitys	p	96		Länsi-Suomen lääninhallitus	61 725	2 184
Vaikka-Suomen Puhelin Oy	puhelinytitys	p	3		Puolustusvoimat	41 980	672
Vaikka-Suomen Puhelin Oy	puhelinytitys	p	3		Oikeusministeriö	1 362	0
Vaikka-Suomen Puhelin Oy	puhelinytitys	p	3		Ympäristöministeriö	1 362	45
Vaikka-Suomen Puhelin Oy	puhelinytitys	p	0		Rajavartiolaitos	2 270	135
Vaikka-Suomen Puhelin Oy	puhelinytitys	p	3		STAKES	0	45
Vaikka-Suomen Puhelin Oy	puhelinytitys	p	3		Valtioneuvoston kanslia	1 362	0
Vaikka-Suomen Puhelin Oy	puhelinytitys	p	25		Tullihallitus	1 295	270
Vaikka-Suomen Puhelin Oy	puhelinytitys	p	8		Länsi-Suomen lääninhallitus	11 352	1 170
Vaikka-Suomen Puhelin Oy	puhelinytitys	p	11		Puolustusvoimat	3 633	696
Wood Focus Oy	puuteoli ja keuhkan menekinedist. ja tulk.	5,5	12 624		Svenska handels högskolan	4 810	132
Yhtymä Oy	toimituspaivat	15,4	20		Kauppa- ja teollisuusministeriö	12 624	0
Yhtymä Oy	toimituspaivat	0,0	0		Kauppa- ja teollisuusministeriö	168 375	98 000
Atlantis Telefonandelslag	puhelinytitys	p	1		Valtiovarainministeriö	0	16 071
					Tehallinto	1 500	50



Tili 1303 Muut osuudet							Ziti_5090
YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA-ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVASTO	KIRJANPITO-ARVO YHT.	OSINGOT
Alajärven Puhelin	puhelinyyhtiö	p	1		Sosiaali- ja terveysministeriö	387	0
Alajärven Puhelinosuuskunta	puhelinyyhtiö	p	1		Etelä-Pohjanmaan TE-keskus	387	0
Alajärven Puhelinosuuskunta	puhelinyyhtiö	p	1		Ilmatieteen laitos	389	0
Alajärven Puhelinosuuskunta	puhelinyyhtiö	p	3		Trehalinito	1 413	0
Alajärven Puhelinosuuskunta	puhelinyyhtiö	p	2		Maammitauslaitos	774	0
Alajärven Puhelinosuuskunta	puhelinyyhtiö	p	6		Verohallitus	1 161	0
Alajärven Puhelinosuuskunta	puhelinyyhtiö	p	13		Lans-Suomen lääninhallitus	5 063	0
Alajärven Puhelinosuuskunta	puhelinyyhtiö	p	1		Proutustusvoimat	387	0
Alueosuuskunta Promik	maidontuotanto	p	p		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	35 095	2 394
Alueosuuskunta Promik	maidontuotanto	p	2 202		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	3 699	296
Anuukar Ky	osakkeiden ja osuukin omistam. ja hall.	p	0		Valtovaratministeriö	1 947	
Aura Instituutti	erityisammattikoulu	p	0		Opetushallitus	0	48
Aura Turun Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	2		Rikosseuraamusvirasto	1 749	0
Etelä-Pohjanmaan Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	4		Tampereen yliopisto	1 749	0
Etelä-Satakunnan Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	1		Sisäasiainministeriö	420	50
Etelä-Satakunnan Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	3		Verohallitus	1 261	250
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	2		Rikosseuraamusvirasto	961	200
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	4		Sosiaali- ja terveysministeriö	1 749	400
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	4		Pienempi TE-keskus	3 058	700
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	4		Viestinvirasto	1 749	0
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	1		Ilmatieteen laitos	43	0
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	1		Maammitauslaitos	706	0
Forsman Seudun Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	1		Puolustushallinnon rakennuslaitos	437	100
Hälsinki Consulting Group Oy	koulutus- ja tutkim.palvel. nyynti ja konsult.	p	3		Oulun yliopisto	1 514	1 448
Häkälän Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	2		Verohallitus	1 009	80
International Consumer Research & Consulting Ltd (ICRT) - B osake	kuulajatuotteiden teest ja testausmenetelmien kehittäminen	p	1		Kulttuurivirasto	15 000	0
Isäläinen Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	22		Iltä-Suomen lääninhallitus	9 620	416
IPY Isäläinen Puhelinosuuskunta / Isäläinen Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	3		Trehalinito	437	32
Isäläinen Puhelinosuuskunta IPY	puhelinyyhtiö	p	2		Oikeusministeriö	1 178	0
Isäläinen Puhelinyhdistys	puhelinyyhtiö	p	1		Liikkuva Poliisi	437	16
Isäläinen Puhelinyhdistys	puhelinyyhtiö	p	6		Pohjois-Savon TE-keskus	2 690	80
Isäläinen Puhelinyhdistys	puhelinyyhtiö	p	4		Maammitauslaitos	1 749	64
Isäläinen Puhelinyhdistys	puhelinyyhtiö	p	4		Verohallitus	1 749	64
Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	8		Maasatutkimuslaitos	3 498	0
Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	1		Tilastokeskus	4 373	0
Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy	puhelinyyhtiö	p	10		Verohallitus	4 373	0
Inarin kunnan Yhteisnais	maa-, metsä- ja vesialue	p	149		Heisingin yliopisto	40 203	1 195

YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS- TUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA- ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVASTO	KIRJAINPITO- ARVO YHT.	OSINGOT
Jakobstadsnordens Telefon Ab	puhelinytö	p	9		Pohjanmaan TE-keskus	3 636	0
Jakobstadsnordens Telefon Ab	puhelinytö	p	1		Väestörekisterikeskus	403	0
JNT Fmei-bolagen	puhelinytö	p	5		Abn Akademi	404	0
Joensuun Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	2		Opetusministeriö	673	160
Joensuun Puhelin Oy	puhelinytö	p	2		Liikkuva Poliisi	673	160
Joensuun Puhelin Oy	puhelinytö	p	1		Sosiaal- ja terveysministeriö	336	0
Joensuun Puhelin Oy	puhelinytö	p	2		Suojelupoliisi	673	160
Joensuun Puhelin Oy	puhelinytö	p	4		Keskustuskospoliisi	1 346	320
Joensuun seudun puhelin	puhelinytö	p	18		Rikosseuraamusvirasto	3 024	0
Joensuun Seudun Puhelin Oy	puhelinytö	p	4		Merenkulkulaitos	1 346	0
Joensuun Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	1		Tilastokeskus	1 346	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	3		Rikosseuraamusvirasto	1 324	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	1		Keräysministeriö	1 140	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	1		Sosiaal- ja terveysministeriö	1 140	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	8		Ympäristöministeriö	5 920	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	29		Reaktoriolaitos	10 730	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	1		Merenkulkulaitos	370	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	1		Ilmatieteen laitos	370	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	13		Oulun yliopisto	4 810	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	2		Tiehallinto	740	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	5		Maanmittauslaitos	1 850	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	1		Verohallitus	370	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	1		Puolustushallinnon rakennuslaitos	370	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	2		Suojelupoliisi	740	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	55		Oulun lääninhallitus	25 901	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta	puhelinytö	p	51		Puolustusvoimat	18 871	0
Kajaanin Puhelin osuuskunta i.i.	puhelinytö	p	3		STAKES	1 110	0
Karjaan Puhelin Oy	puhelinytö	p	6		Uudenmaan TE-keskus	2 826	0
Kemtion Puhelin Oy	puhelinytö	p	2		Varsinais-Suomen TE-keskus	942	0
Kmito telefontietoliikenne	puhelinytö	p	2		Merenkulkulaitos	942	0
Kmito telefontietoliikenne	puhelinytö	p	4		Verohallitus	1 884	0
Koivite-Savon Rehu Oy	turkiseläinten rehun valmistus	p	5		Kuopion yliopisto	67	0
Kokkolan Puhelin Oy	puhelinytö	p	3		Rikosseuraamusvirasto	1 558	0
Kokkolan Puhelin Oy	puhelinytö	p	1		Jyväskylän yliopisto	404	0
Kokkolan Puhelin Oy	puhelinytö	p	6		Pohjanmaan TE-keskus	2 424	0
Kokkolan Puhelin Oy	puhelinytö	p	1		Ilmatieteen laitos	404	0
Kokkolan Puhelin Oy	puhelinytö	p	5		Verohallitus	2 018	0
Kokkan Puhelin yhdistys	puhelinytö	p	2		Suojelupoliisi	740	40
Kokkan Puhelin yhdistys	puhelinytö	p	4		Heisingin yliopisto	1 480	0

YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS- TUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA- ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVIRASTO	KIRJANPITO- ARVO YHT.	OSINGOT
KFY Kuopion Puhelinosuuskunta / Kuopion Puhelin Oy	puhelinytö	p	37		Trehallinto	14 935	1 221
Kuopio Puhelin Osuuskunta	puhelinytö	p	12		Opatusministeriö	4 440	396
Kuopion Puhelinyhtiö	puhelinytö	p	1		Liikkuva Poliisi	404	36
Kuopion Puhelinyhtiö	puhelinytö	p	1		Suojelupoliisi	404	36
Kuopion Puhelin Oy	puhelinytö	p	2		Rikosseuraamusvirasto	614	72
Kuopion Puhelin Oy	puhelinytö	p	2		Sisäasiainministeriö	807	72
Kuopion Puhelin Oy	puhelinytö	p	32		Oikeusministeriö	12 928	1 152
Kuopion Puhelin Oy	tyrityksittöiden konsern palvelut	p	9		Rikosseuraamusvirasto	3 636	324
Kuopion Puhelin Oy	puhelinytö	p	8		Opetushallitus	3 229	252
Kuopion Puhelin Oy	puhelinytö	p	4		Työministeriö	1 615	p
Kuopion Puhelin Oy	puhelinytö	p	7		Merenkululaitos	2 826	252
Kuopion Puhelin Oy	puhelinytö	p	143		Ita-Suomen lääninhallitus	57 722	5 148
Kuopion Puhelin Oy	puhelinytö	p	6		Keskusrikospoliisi	2 422	216
Kuopion Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	6		Sibelius-Akatemia	4 038	0
Kuopion Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	15		Ympäristöministeriö	6 055	540
Kuopion Puhelinyhtiö	puhelinytö	p	21		STAKES	8 484	756
Kuopion Puhelinyhtiö	puhelinytö	p	5		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	2 018	180
Kuopion Puhelinyhtiö	puhelinytö	p	2		Sosiaali- ja terveysministeriö	807	72
Kuopion Puhelinyhtiö	puhelinytö	p	40		Maanmittauslaitos	2 422	216
Kuopion Puhelinyhtiö	puhelinytö	p	4		Verohallitus	15 743	1 440
Kuopion Puhelinyhtiö	puhelinytö	p	4		Rikosseuraamusvirasto	1 897	80
Kymen Puhelin Oy	puhelinytö	p	1		Maanmittauslaitos	1 897	80
Kymen Puhelin Oy	puhelinytö	p	1		Maanmittauslaitos	1 897	80
Kymen Puhelin Oy	puhelinytö	p	7		Ilmatieteen laitos	2 590	20
Kymen Puhelin Oy	puhelinytö	p	1		Verohallitus	370	0
Kymen Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	16		Verohallitus	5 920	320
Laitilan Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	14		Lans-Suomen lääninhallitus	5 651	168
Laitilan Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	1		Museovirasto	505	12
Laitilan Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	4		Varsinais-Suomen TE-keskus	1 615	0
Laitilan Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	1		Ilmatieteen laitos	404	0
Laitilan Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	2		Trehallinto	807	0
Laitilan Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	1		Puolustusvoimat	404	0
Liedon Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	5		Puolustusvoimat	2 271	400
Lohjan Puhelin	puhelinytö	p	4		Maanmittauslaitos	2 153	300
Lohjan Puhelin Oy	puhelinytö	p	3		Rikosseuraamusvirasto	2 307	150
Lohjan Puhelin Oy	puhelinytö	p	13		Uudenmaan TE-keskus	6 997	785
Lounais-Suomen Puhelin Oy	puhelinytö	p	1		Liikkuva Poliisi	538	50
Lounais-Suomen Puhelin Oy	puhelinytö	p	3		Varsinais-Suomen TE-keskus	1 463	0
Lounais-Suomen Puhelin Oy	puhelinytö	p	1		Ilmatieteen laitos	583	266



YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA-ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVIRASTO	KIRJANPITO-ARVO YHT.	OSINGOT
Lovisan Puhelin Oy	puhelinytö	p	3		Oikeusministeriö	1 311	144
Lovisan puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	9		Uudenmaan TE-keskus	3 936	0
Lovisan puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	1		Puolustusvoimat	437	0
Lovisa Telefonandelslag	puhelinytö	p	3		Merenkulkulaitos	1 312	45
Lovisa Telefonandelslag	puhelinytö	p	4		Tullihallitus	1 749	120
LSO Foods	ilhanuolto ja jakotus	p	p=0		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	7 977	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	3		Helsingin yliopisto	252	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		Lapin yliopisto	84	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		Oulun yliopisto	84	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		Helsingin kauppakorkeakoulu	168	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	2		Kuopion yliopisto	0	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		Joensuun yliopisto	168	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	2		Turun yliopisto	84	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		Museovirasto	84	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		STAKES	84	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		Patentti- ja rekisterihallitus	84	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		Geologian tutkimuskeskus	84	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		Valtion laidemuseo	84	0
Luotikunta	korttimaksamisen palveluytys	p	1		Tampereen teknillinen yliopisto	84	0
Läninen Puhelin	puhelinytö	p	1		Museovirasto	404	151
Läninen Puhelin Oy	puhelinytö	p	1		Sisäasiainministeriö	404	151
Läninen Puhelin Oy	puhelinytö	p	13		Sisäasiainministeriö	5 477	1 963
Läninen Puhelin Oy	puhelinytö	p	360		Sisäasiainministeriö	157 424	2 160
Läninen Puhelin Oy	puhelinytö	p	41		Satakunnan TE-keskus	404	151
Läninen Puhelin Oy	puhelinytö	p	41		Merenkulkulaitos	1 211	604
Läninen Puhelin Oy	puhelinytö	p	41		Ilmatieteen laitos	1 912	604
Läninen Puhelin Oy	puhelinytö	p	18		Vorohallitus	6 055	2 718
Läninen Puhelin Oy (LP)	puhelinytö	p	1		Tilastokeskus	404	151
Mikkelin puh.yhdistys	puhelinytö	p	1		Liikkuva Poliisi	487	0
Mikkelin Puhelin Oy	puhelinytö	p	11		Rikosseuramusvirasto	5 773	120
Mikkelin Puhelin Oy	puhelinytö	p	4		Kansallisarkisto	1 951	120
Mikkelin Puhelin Ovi	puhelinytö	p	20		STAKES	9 558	0
Mikkelin Puhelin Ovi	puhelinytö	p	1		Merenkulkulaitos	488	30
Mikkelin Puhelin Ovi	puhelinytö	p	72		Iita-Suomen lääninhallitus	34 915	2 160
Mikkelin Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	5		Ympäristöministeriö	2 523	150
Mikkelin Puhelinosuuskunta	puhelinytö	p	p=0		Puolustushallinnon rakennuslaitos	1 463	0
Mikkelin Puhelinosuuskunta MPY	puhelinytö	p	18		Helsingin kauppakorkeakoulu	8 779	0
Mikkelin Puhelinyhdistys	puhelinytö	p	5		Oikeusministeriö	2 440	150
Mikkelin Puhelinyhdistys	puhelinytö	p	1		Suotilapolitiisi	488	60

YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS- TUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA- ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVIRASTO	KIRJANPITO- ARVO YHT.	OSINGOT
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	13		Heisingin Yliopisto	6 341	30
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	8		Merenkukkulaitos	2 926	0
Mikkela Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	31		Elänturvatekneskus	17 078	1 050
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	1		lirapalvelus	488	30
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	4		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	1 951	120
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	6		Verohallitus	2 926	180
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	21		Tullihallitus	975	60
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	3		Sosiaali- ja terveysministeriö	1 463	0
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	1		Keskusrikospoliisi	488	0
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	70		Puolustusvoimat	34 142	2 100
Mikkelin Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	1		Tilastokeskus	488	30
Oravais Centralantennannde	yhteisantenni	p	2		Trehallito	101	0
Osuuskunta Jalostuspalvelu	kolelaingalostus	p	1		Rikosseuraamusvirasto	200	0
Osuuskunta Jalostuspalvelu	kolelaingalostus	p	p=0		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	600	0
Osuuskunta Jalostuspalvelu	kolelaingalostus	p	20		Heisingin yliopisto	200	0
Osuuskunta Lihakunta	lihan tuotanto ja jakustus	p	272		Rikosseuraamusvirasto	3 736	1 224
Osuuskunta Maito-Aura	maidontuotanto	p			Heisingin yliopisto	44 106	0
Osuuskunta Pohjolan Maito	maidontuotanto	p	446		Rikosseuraamusvirasto	17 858	1 098
Osuuskunta Promik	maidontuotanto	p	4		Kuopion yliopisto	1 867	149
Osuuskunta Sataluomu	luomumarkkinointiyhtiö	p	1		Rikosseuraamusvirasto	168	0
Osuuskunta Tuotajan Maito	maidontuotanto	p			Heisingin yliopisto	49 875	0
Osuuskunta Valkeavesi	vedenpökelu	p	33		Rajavartiolaitos	28	0
Otokummun puhelin	puhelin-yhtiö	p	2		Merenkukkulaitos	639	0
Otokummun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	13		tutkimuskeskus	4 154	0
Otokummun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	3		Verohallitus	959	0
Parainen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Varsinais-Suomen TE-keskus	387	25
Parainen Puhelin Oy	12/2004	p	0		Merenkukkulaitos	0	25
Parainen Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	50		Verohallitus	639	25
Paraisaren Seudun Puhelin	puhelin-yhtiö	p	101		Merenkukkulaitos	404	0
Paraisaren Seudun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Yräsnykian yliopisto	403	0
Paraisaren Seudun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	6		Merenkukkulaitos	403	0
Paraisaren Seudun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	6		Merenkukkulaitos	2 018	0
Pohjanmaan Puhelin	puhelin-yhtiö	p	6		Verohallitus	1 615	0
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelin-yhtiö	p	21		Sosiaali- ja terveysministeriö	841	64
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelin-yhtiö	p	2		Pohjanmaan TE-keskus	840	75
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelin-yhtiö	p	21		Oikeusministeriö	840	0
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelin-yhtiö	p	24		Ympäristöministeriö	9 856	580
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelin-yhtiö	p	3		Rajavartiolaitos	1 261	75
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelin-yhtiö	p	38		Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus	15 978	895

YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS- TUS %	OMISTUS- KPL	MARKKINA- ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVIRASTO	KIRJANPITO- ARVO YHT.	OSINGOT
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	p		Merentutkimuslaitos	420	25
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	4		Ilmatieteen laitos	1 680	114
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	36		Tietohallinto	15 137	0
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	10		Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	4 205	250
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	6		Metsäntutkimuslaitos	2 523	0
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	39		Verohallitus	16 398	975
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	2		Puolustushallinnon rakennuslaitos	841	0
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	1		Tullihallitus	420	25
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	78		Oulun lääninhallitus	32 797	1 940
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	11		Produktusvoimat	4 625	360
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta (PFO)	puhelinryhtiö	p	1		Tilastokeskus	420	25
Pohjois-Hämeen Puhelin	puhelinryhtiö	p	30		Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus	437	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	1		Tampereen yliopisto	437	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	7		Pirkanmaan TE-keskus	3 061	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	90		Merentutkimuslaitos	2 524	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	1		Ilmatieteen laitos	437	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	3		Metsäntutkimuslaitos	1 506	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy A ja B	puhelinryhtiö	p	510		Verohallitus	7 010	0
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	1		Keskusrikospoliisi	84	0
Puhelinosuuskunta KPY	puhelinryhtiö	p	1		Produktusvoimat	972	0
Puhelinosuuskunta KPY	puhelinryhtiö	p	2		Verohallitus	872	16
Puhelinosuuskunta KPY	puhelinryhtiö	p	68		Kuopion yliopisto	27 448	2 448
Puhelinosuuskunta KPY	puhelinryhtiö	p	6		Tullihallitus	2 422	216
Puhelinosuuskunta KPY	puhelinryhtiö	p	57		Pohjois-Savon TE-keskus	23 028	1 980
Puhelinosuuskunta KPY	puhelinryhtiö	p	13		Ilmatieteen laitos	5 252	468
Puhelinosuuskunta KPY	puhelinryhtiö	p	42		Peelatusopisto	16 953	1 512
Puhelinosuuskunta KPY	puhelinryhtiö	p	1		Eläintalouden tutkimuslaitos	404	36
Puhelinosuuskunta KPY	puhelinryhtiö	p	127		Produktusvoimat	51 264	4 608
Salon Seudun Puhelin	puhelinryhtiö	p	4		Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus	2 220	200
Salon Seudun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	14		Varsinais-Suomen TE-keskus	7 770	700
Salon Seudun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	1		Ilmatieteen laitos	555	0
Salon Seudun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	2		Maanmittauslaitos	1 110	100
Salon Seudun Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	5		Verohallitus	2 775	250
Salon Seudun Puhelin Oy (SSPOY)	puhelinryhtiö	p	2		Tilastokeskus	1 110	100
Savonlinnan puhelyhdyslys	puhelinryhtiö	p	1		Liikkuva Poliisi	437	24
Savonlinnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	6		Oikeusministeriö	2 622	72
Savonlinnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	1		Merentutkimuslaitos	437	24
Savonlinnan Puhelin Oy	puhelinryhtiö	p	38		Iltä-Suomen lääninhallitus	16 617	720
Savonlinnan Puhelinosuuskunta	puhelinryhtiö	p	20		Produktusvoimat	8 746	1 276

YHTIÖ	TOIMIALA	OMIS- TUS %	OMISTUS, KPL	MARKKINA- ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVIRASTO	KIRJAINPITO- ARVO YHT.	OSINGOT
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	3		Rikosseuraamusvirasto	1 766	72
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	1		Tullihallitus	437	24
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	1		Ympäristöministeriö	505	0
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	9		Joensuun Yliopisto	3 933	456
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	6		Museovirasto	2 624	0
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	7		Etelä-Savon TE-keskus	3 059	24
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	9		Merenkulkulaitos	3 936	216
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	1		Ilmatieteen laitos	437	0
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	1		Verohallitus	437	20
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	1		Geodeettinen keskus	303	20
Savonlinnan Puhelinyhtiö	puhelin-yhtiö	p	2		Geodeettinen laitos	437	0
Sonera / Kipoo	puhelin-yhtiö	p	1		Ympäristöministeriö	841	0
Suomen järkkälästäjäätö	lääkevähinkovakuutusjärjestelmän	p	1				
Läkevähinkovakuutusyhtiö	lääkevähinkovakuutusjärjestelmän	p	1				
Suomen	lääkevähinkovakuutusjärjestelmän	p	1				
Switseaariston osuuskunta	vesihuolto	p	33		Kansanterveyslaitos	558	0
Telecom Finland	puhelin-yhtiö	p	1		Rajavartiolaitos	101	0
Telekarelia Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus	620	0
Tikka Communications Oy	puhelin-yhtiö	p	2		Verohallitus	673	80
Tikka Communications Oy	puhelin-yhtiö/teletoiminnan palvelut	p	15		Merenkulkulaitos	6 812	1 200
Tikka Communications Oy	teletoiminnan palvelut	p	6		Rikosseuraamusvirasto	2 967	480
Turun kaupungin puhelimat	puhelin-yhtiö	p	63		Joensuun yliopisto	21 194	5 040
Turun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	4		Keskusrikospoliisi	1 682	0
Turun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	30		Turun Yliopisto	12 614	0
Turun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Geodeettinen laitos	420	0
Turun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	4		Varsinais-Suomen TE-keskus	1 682	797
Turun Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	5		Verohallitus	2 102	0
Turun Telelaitos	puhelin-yhtiö	p	3		Elänturvakeskus	1 261	0
Turun Telelaitos	puhelin-yhtiö	p	39		Elänturvakeskus	16 398	0
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Puolustusvoimat	437	60
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Tampereen yliopisto	437	0
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Geodeettinen laitos	437	0
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	26		Pohjanmaan TE-keskus	11 362	372
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	1		Opetushallitus	437	0
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	42		Etelä-Pohjanmaan TE-keskus	18 354	492
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	5		Kansalliskirkko	2 186	60
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	18		Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus	7 871	192
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	6		Merenkulkulaitos	2 623	72
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	15		Viestintävirasto	875	0
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	2		Määräntoimituslaitos	6 359	204
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	73		Verohallitus	31 922	852
Vaasan Läänin Puhelin Oy	puhelin-yhtiö	p	7		Elänturvakeskus	3 061	36

YHTIÖ	TOIMIALA	OMISTUS-%	OMISTUS, KPL	MARKKINA-ARVO YHT.	HALLINNOIVA TILIVIRASTO	KIRJAINPITO-ARVO YHT.	OSINGOT
Vaasan Läänin Puhelin Oy (VLFP)	puhelinylitys	p	7		Tilastokeskus	3 061	84
Vaasan Puhelin Oy	puhelinylitys	p	4		Vuossuorantuvirasto	2 119	46
Vaasan Puhelin Oy	puhelinylitys	p	32		Vaasan Yhtiö	14 287	386
Vaasan Puhelin Oy	puhelinylitys	p	10		Irastalaitos	4 370	0
Vaasan Puhelin Oy	puhelinylitys	p	2		Suositelaitos	875	24
Vaasan Puhelin Oy	puhelinylitys	p	2		Metsänhankintalaitos	1 278	0
Vaasan Puhelin Oy	puhelinylitys	p	5		Liikkuva Poliisi	2 186	60
Vakka-Suomen Puhelin Oy	puhelinylitys	p	6		Varsinais-Suomen TE-keskus	2 725	270
Vakka-Suomen Puhelin Oy	puhelinylitys	p	27		Merenkululaitos	4 995	180
Vakka-Suomen Puhelin Oy	puhelinylitys	p	13		Verohallitus	3 633	315
Vammalan Seudun Puhelin Oy	puhelinylitys	p	22		Verohallitus	841	0
Vassi Länsi Telefon Ab	puhelinylitys	p	75		Abo Akademi	9 005	96
Väitsälän Vesikunta	vedenjakelu	p	2		Rajavartiolaitos	1 892	0
Ålands telekomandislag	puhelinylitys	p	4		Rajavartiolaitos	1 413	0
Ålands telekomandislag	puhelinylitys	p	2		Abo Akademi	706	100
Ålands telekomandislag	puhelinylitys	p	1		Museovirasto	353	0
Ålands telekomandislag	puhelinylitys	p	1		Säteilyturvakeskus	353	50
Ålands telekomandislag	puhelinylitys	p	5		Merenkululaitos	2 001	250
Ålands telekomandislag	puhelinylitys	p	1		Ilmatieteen laitos	353	50

## Vuodesta 2002 lukien ilmestyneet toiminnantarkastuksen tarkastuskertomukset

- 20/2002 Ympäristönsuojelun edistämisasiavustukset
- 21/2002 Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tuloksellisuusraportointi
- 22/2002 Korkeakoulun osallistuminen teknologian siirtotoimintaan  
*korkeakoulun tutkimustulosten ja innovaatioiden siirtäminen yritysten hyödynnettäväksi*
- 23/2002 Matkailun yritystuet
- 24/2002 Näennäisviljely  
*tavanomaisen viljelytavan valvonnan ongelmat*
- 25/2002 Ulkopuolinen rahoitus yliopistojen tulohajautuksen näkökulmasta  
*esimerkkinä Jyväskylän yliopisto*
- 26/2002 Kapiteeli Oy:n perustaminen – osa valtion kiinteistöstrategiaa
- 27/2002 Radanpidon taloudellisuus ja rataverkolla tapahtuva kilpailu
- 28/2002 EU-rahoituksen toteutuminen ohjelmakauden 1995 – 1999 rakennerahastohankkeissa
- 29/2002 Alueelliset taidetoimikunnat
- 30/2002 Ympäristölupien valvonta  
*erityisesti ilmansuojelun kannalta*
- 31/2002 Maa- ja metsätalousministeriön luonnonvarastrategia ja porotalous
- 32/2002 Yliopistojen hankintatoimi
- 33/2002 Häätäkeskusten perustaminen
- 34/2002 Paikallisen poliisitoimen resurssointi
- 35/2002 Raha-automaattiyhdistyksen tuottojen tuloutus valtiolle
- 36/2002 Uudet palkkausjärjestelmät valtionhallinnossa
- 37/2002 Maataloustuen tavoitteet ja vaikutukset  
*tulotuen talousarvioperustelujen ja vaikuttavuuden arviointia*
- 38/2002 Valtion erityisrahoitustoiminta  
*Finnvera Oyj*  
*Suomen Teollisuussijoitus Oy*

- 39/2002 Lääninhallitusten myöntämä ESR-rahoitus kehittämis- ja koulutushankkeisiin
- 40/2002 Sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintaohjelma *ohjelman toteutus ja vaikutus kunnissa*
- 41/2002 Liikennesuoritteiden ohjailu
- 42/2003 Lähialueyhteistyöhankkeet
- 43/2003 Monitoimimurtajien hankinta ja kaupallinen toiminta
- 44/2003 Laki yritystoiminnan tukemisesta – Pk-yritysten kehittämishankkeet
- 45/2003 Suomen valtion maksuliikehankinta
- 46/2003 Tulosohjaus Suomen kahdenvälisessä kehitysyhteistyössä
- 47/2003 Määrärahojen alueellinen jakaminen
- 48/2003 Yhteiskunnallista erityistehtävää toteuttavien valtion-yhtiöiden omistajaohjaus
- 49/2003 Verohallinnon systemityön ja atk- konsultointipalvelujen hankinnat
- 50/2003 Puolustushallinnon tukitoimintojen ulkoistamisen tila helmikuussa 2003
- 51/2003 Sektoritutkimustoiminnan ohjaus ja rahoitus sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla
- 52/2003 Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuloksellisuusraportointi eduskunnalle
- 53/2003 Vesihuollon tukeminen  
*valtion osallistuminen vesihuollon järjestämiseen*
- 54/2003 Raja- ja merivartioiden rekrytointi ja koulutus
- 55/2003 Siviilipalvelus
- 56/2003 Tutkijakoulujen toiminta
- 57/2003 Alueelliset kuljetustuet
- 58/2003 Tilastokeskuksen palveluhankinnat
- 59/2003 Fyysinen tietoturvallisuus sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla
- 60/2003 Joukkoliikennepalvelujen hankinnat
- 61/2003 Pelastustoimen kehittämishanke
- 62/2003 Valtakunnansyyttäjänviraston toiminta
- 63/2003 Maatilarakentamisen ja konehankintojen tukeminen
- 64/2003 Arktisen keskuksen näyttelytoiminta
- 65/2003 Ministeriöiden ohjaus eräissä Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemissa sosiaaliturvaetuuksissa
- 66/2003 Ympäristötukien vaikuttavuus  
*energiatuet ympäristönsuojelun välineenä*

- 67/2004 Säteilyn käytön valvonta
- 68/2004 Henkilöstön hankinta valtionhallinnossa
- 69/2004 Tuoteturvallisuusvalvonta
- 70/2004 Lentolisäjärjestelmä ja yhteyslentotoiminta Puolustusvoimissa
- 71/2004 Lasten ja nuorten psykiatrian valtionavustusmenettely
- 72/2004 Finpro ry:n toiminta
- 73/2004 Hansel Oy:n rakennejärjestelyt ja yhtiö osana valtion hankintatoimen strategiaa
- 74/2004 Ulkomaalaisviraston toiminta  
*lähinnä toimintaprosessien näkökulmasta tarkasteltuna*
- 75/2004 Geodeettisen laitoksen toiminta
- 76/2004 Viranomaistoiminta harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnassa
- 77/2004 Korruptio; riski kahdenvälisen kehitysyhteistyön tuloksellisuudelle
- 78/2004 Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tuloksellisuusraportointi eduskunnalle
- 79/2004 Oikeusministeriön hallinnonalan tuloksellisuusraportointi eduskunnalle
- 80/2004 Valtion ydinjätehuoltorahasto
- 81/2004 Kansanopistojärjestelmä
- 82/2004 Innovatiivisten toimien alueelliset ohjelmat
- 83/2004 Valtion liikelaitoksia koskeva tuloksellisuusraportointi eduskunnalle
- 84/2004 Resurssien käytön tuottavuuden hallinta
- 85/2004 Alkoholivalvonta
- 86/2004 Tutkimus- ja kehittämistoiminta liikenne- ja viestintäministeriössä
- 87/2004 Jäteverotus
- 88/2004 Valtionavustuslain ohjausvaikutus
- 89/2004 Paikalliset toimintaryhmät maaseudun kehittäjinä
- 90/2004 Kansallisen metsäohjelman toimeenpano
- 91/2004 Luonnonmukaisen tuotannon tukeminen
- 92/2005 EU:n jäsenvaltioiden tarkastusvirastojen rinnakkais-tarkastus rakennerahastojen jäljitysketjusta mukaan lukien 5 %:n tarkastusvelvollisuus
- 93/2005 Kihlakunnanvirastojen ja poliisin erillisyyksiköiden toimilauhankkeet
- 94/2005 Nuorisotoiminnan tukeminen



- 95/2005 Senaatti-kiinteistöjen kiinteistöhoitopalvelujen hankinnat  
Puitesopimus
- 96/2005 Asiantuntijapalveluiden käyttö puolustushallinnossa
- 97/2005 Työvoimakoulutuksen työllisyysvaikutukset
- 98/2005 Verosaatavien perinnän tehokkuus
- 99/2005 Korruption vastaisten mekanismien soveltamista käytännön kehitysyhteistyössä
- 100/2005 Hirvikannan säätelyjärjestelmä
- 101/2005 Yksityisten sosiaalipalvelujen valvonta
- 102/2005 Valtion asuntorahaston ulkoinen varainhankinta vuosina 1998 – 2003
- 103/2005 Ammatillisen koulutuksen kannustusraha
- 104/2005 Asuntomarkkinatiedon tuottaminen ja hyödyntäminen  
*kuntien asuntomarkkinaselvitykset asumisen tarjontatukien suuntaamisessa*
- 105/2005 Puolustusministeriön hallinnonalan tuloksellisuusraportointi eduskunnalle
- 106/2005 Keksintötoiminnan edistämiseen myönnettyjen valtionavustusten käyttö
- 107/2005 Ympäristöministeriön hallinnonalan tuloksellisuusraportointi eduskunnalle
- 108/2005 Terveystieteellisen tutkimuksen erityisvaltionosuus
- 109/2005 Työvoimatoimistojen tehtävät työttömyysetuuksien hallinnoinnissa ja valvonnassa
- 110/2005 Ulosoton tietojärjestelmähanke
- 111/2005 Suomen ja Venäjän välinen velkakonversio
- 112/2005 Työllistämistukien työllisyysvaikutukset
- 113/2005 Maatalouden ympäristötuen erityistuet
- 114/2005 Maanmittauslaitoksen maanmittaustoimitukset
- 115/2005 Kuntien harkinnanvaraisten rahoitusavustusten myöntäminen ja käyttö
- 116/2005 Työhyvinvointi valtionhallinnossa
- 117/2006 Raha-automaattivastukset kansansairauksien ennaltaehkäisyyn
- 118/2006 Valtion televisio- ja radiorahasto
- 119/2006 Puolustusvoimien ennakkomaksut puolustusmateriaalihankinnoissa
- 120/2006 Sähköisten asiointipalvelujen kehittäminen julkishallinnossa

- 121/2006 Yritystukien vaikutusten pysyvyys
- 122/2006 EU-säädösehdotusten kansallinen käsittely  
*erityisesti taloudellisten vaikutusten arvioinnin  
kannalta*
- 123/2006 Kuntien yhdistymisavustukset
- 124/2006 Ammatilliset erikoisoppilaitokset ja niiden käyttökustan-  
nusten valtionosuusjärjestelmä
- 125/2006 Käräjäoikeuksien tulosojaus ja johtaminen
- 126/2006 Teiden kunnossapito tielaitosuudistuksen jälkeen
- 127/2006 Verotuksen yhdenmukaisuuden edistäminen verohallin-  
nossa
- 128/2006 Valtion osakkuusyhtiöt ja valtio vähemmistöomistajana

## **Valtion osakkuusyhtiöt ja valtio vähemmistöomistajana**

Tarkastus kohdistui valtion yhtiöomaisuuteen ja sen hoitoon valtion ollessa yhtiöissä vähemmistöomistajana. Valtion vähemmistöomistukset ovat merkittävä osa kansallisvarallisuutta. Valtion vähemmistöosuuksien arvo pörssiyhtiöissä oli vuoden 2005 lopussa noin 8,6 miljardia euroa ja muiden vähemmistöosuuksien yhteenlaskettu kirjanpitoarvo vuoden 2004 lopussa noin 160 miljoonaa euroa.

Yhtiöomistuksesta huolehtiminen on omistajaohjauksen johtoryhmän toiminnan aloittamisen myötä terävöitynyt ja yhtenäistänyt muun muassa yhtiöiden taloudellista seurantaa ja arviointia sekä omistajaohjauksen käytäntöjä. Valtio-omistajan osakeomistuksilleen asettamien omistajastrategisten ja muiden tavoitteiden asettelussa ja tavoitteiden saavuttamisen raportoinnissa sekä mahdollisten poikkeamien analysoinnissa ja raportoinnissa on kuitenkin vielä parannettavaa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto  
Annankatu 44, PL 1119  
00101 HELSINKI  
Puhelin (09) 4321  
Telekopio (09) 432 5820  
Kotisivu <http://www.vtv.fi>

ISSN 1238-0296